

ЗМІСТ

Засідання тридцять третє, ранкове
(Вівторок, 12 листопада 2019 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...3
Прийняття постанов:	
«Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...11
«Про зміну у складі Ради Національного банку України»	...14
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів:	
«Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо спрощення процедури затвердження перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, областей»	...18
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти»	...37
«Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»	...46
«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційної схеми у сфері реєстрації інформації зі звітів про оцінку об'єктів нерухомості та прозорості реалізації майна»	...59

Прийняття у першому читанні за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законів України»	...28
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду»	...69
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину»	...77
Складення присяги народним депутатом України Рудиком С.Я.	...57
Відхилення проектів законів «Про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Кодексу України з процедур банкрутства»	...75

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ТРЕТЄ

*Зал засідань Верховної Ради України
12 листопада 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Будь ласка, займайте свої місця, підготуйтеся до реєстрації. Нагадую, що реєстрація відбувається шляхом натискання кнопки «за».

Ще раз доброго ранку, колеги, шановні представники ЗМІ, гості Верховної Ради України! Підготуйтеся до реєстрації. Через хвилину починаємо реєстрацію.

Шановні колеги, прошу реєструватися. Нагадую, що реєстрація відбувається шляхом натискання кнопки «за». Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 330 народних депутатів України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошень, заяв і повідомлень. Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп.

До слова запрошується Тимошенко Юлія Володимирівна, депутатська фракція «Батьківщина».

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Доброго ранку, шановні колеги! Я хотіла б розпочати з найголовнішого питання для нашої країни, мова йде про розпродаж сільськогосподарської землі. Я думаю, що багато хто в цьому залі взагалі до кінця не розуміє, що сьогодні відбувається в глобальному світі щодо сільськогосподарської землі, її цінності і стратегії поводження з нею.

Для того щоб ми трохи глибше зрозуміли цю проблематику, наша команда взяла спеціальну брошуру, яку розробили міжнародні представники, науковці, у тому числі з України та з-за меж України, про те, що сьогодні в глобальному світі означає земля. Можу вам сказати, що, за оцінками Організації Об'єднаних Націй, кількість родючих земель у світі стрімко скорочується разом зі скороченням джерел питної води, кожна сьома людина у світі перебуває в стані голоду, включаючи дітей. Тож, ураховуючи таку ситуацію, всіма міжнародними організаціями, які мають стосунок до оцінки значимості сільськогосподарських земель, визначено, що земля стає в світі найдорожчим стратегічним ресурсом. У 2008 році стрибок цін на продовольство був майже втричі, і цей процес продовжується. Тому сильні, інтелектуальні, розумні країни світу своєю стратегією визначили скупку в державну власність земель сільськогосподарського призначення як у своїй країні, так і за її межами.

Земля на весь період життя людства буде єдиним цінним товаром, єдиним цінним ресурсом, який уже не вироблятиметься, а буде лише зменшуватися. Сильні країни світу визначилися, що лише ті, які матимуть у своєму розпорядженні максимум сільськогосподарської землі, будуть глобальними гравцями і реально впливатимуть на всі процеси.

Саме тому й великі спекулятивні корпоративні структури глобального світу визначили землю як основний товар, який вони хочуть скуповувати, маючи у своєму розпорядженні трильйони. Тому в жодному разі не можна сьогодні Україні позбавитися цього стратегічного ресурсу. Ми позбавимо, якщо, не дай боже, це трапиться, стратегічного ресурсу всі наступні покоління України, і потім відсудити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...у міжнародних судах це буде неможливо. Через це сьогодні аграрії всієї країни повстали.

Ми вимагаємо зняти з розгляду всі без винятку законопроекти про продаж землі і продовжити на один рік мораторій, щоб визначити стратегію держави, як нам бути з нашою землею. Підтримайте це і не допустіть розпродажу землі!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для доповіді надається Святославу Івановичу Вакарчуку, депутатська фракція «Голос».

ВАКАРЧУК С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго ранку, шановні колеги! Я хотів би сказати декілька слів про не менш важливу тему, яка насправді сьогодні є ключовою для майбутнього України. Це те, як коли і яким чином ми будемо повертати окуповані Донбас і Крим.

Ми часто в цьому залі говоримо про необхідність повернути наші території і про необхідність досягнення миру. Ми всі хочемо миру. Цього хоче вся наша держава. І ми хочемо повернення окупованих Криму і Донбасу на наших умовах. Але план повернення і план миру має підтримувати все населення України, або хоча б його більшість.

На сьогодні є лише три сценарії, за якими ми можемо рухатися. Перший – це військовий шлях, шлях військового повернення. Наразі він виглядає нереалістичним.

Другий шлях, яким нас веде діюча команда Президента, – це виконання нездійснених на українських умовах Мінських домовленостей, зустрічі в Нормандському форматі ради зустрічей і продовження гри на умовах Російської Федерації, на умовах Путіна. Цей шлях призведе до дуже не передбачуваних наслідків – аж до ризику втрати нашого суверенітету та незалежності. Цікаво, що такий шлях підтримує меншість населення України.

Нарешті існує третій шлях, який є прагматичним, дорослим і продуманим, а саме: знайти в собі сили зібратися, підняти нашу економіку, зробити так, щоб Україна була готова до викликів, які стоять перед нею, і разом зі всією країною на українських умовах встановити мир і повернути окуповані території. Саме цей шлях пропонує партія «Голос».

Ми просимо парламент стати нарешті місцем, який виробить цей чіткий проукраїнський план. Не неіснуючі Мінські домовленості, які насправді не приведуть ні до чого доброго і які не треба виконувати, і не інші нереалістичні шляхи, а саме цей шлях має бути дієвим і об'єднати всю державу.

Нам потрібен план, який підтримує більшість. Нагадую, що саме цим шляхом пішла свого часу Західна Німеччина під проводом канцлера Аденауера. Вони спочатку відбудували ту територію, яку могли контролювати, зробили на ній справді взірцеву економіку і сильну державу, і потім все одно повернули всі втрачені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

ВАКАРЧУК С.І. ...на своїх умовах. Давайте створимо і реалізуємо план, який підтримає більшість населення України, і саме парламент є майданчиком і місцем для цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Святославе Івановичу.
Сергій Швець.

ШВЕЦЬ С.Ф., секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (одномандатний виборчий округ № 214, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановна громадо, пане спікере, пане віце-спікере, пані віце-спікерко! Моє шанування всім! Друзі, я насправді вийшов для того, щоб привітати нас усіх з тим, що минулого тижня у Верховній Раді нового дев'ятого скликання відбулися перші парламентські слухання. Вони були організовані Комітетом з питань захисту свободи слова, більшість в якому представлена членами фракції «Слуга народу». Це були парламентські слухання, присвячені свободі волевиявлення, свободі слова і безпосередньо захисту та безпеці журналістів в Україні.

Від імені комітету я висловлюю подяку парламенту, який підтримав цю ініціативу, та секретаріату комітету, який організував і провів грандіозну роботу.

До нас долучився офіс Ради Європи, який теж брав активну участь у цьому. Перепрошую, я трохи хвилююся. Річ у тому, що в нас було близько 700 учасників. Це були одні з найбільших парламентських слухань, які я бачив, в історії українського парламенту – 24 журналісти, 15 членів журналістських та громадських організацій.

Ми так само, як і учасники слухань, хотіли мати предметну розмову. Ми її отримали і вийшли на важливі рекомендації насамперед

через те, що Інститут масової інформації зафіксував, що переважна більшість порушень, а саме 149 з понад 200, упродовж цього року в Україні були випадками фізичного насильства проти журналістів.

За результатами перших парламентських слухань цієї Ради ми прийняли цілу низку рекомендацій і Верховній Раді, і Президенту України, і всім правоохоронним, силовим органам України, які стосуються, зокрема, активізації зусиль щодо розслідування і знаходження організаторів, замовників вбивств Георгія Гонгадзе, Павла Шеремета, Вадима Комарова, В'ячеслава Веремія, Олеса Бузини і решти наших колег, наших співгромадян, які були покарані злочинцями саме через те, що висловлювалися за свободу слова, дотримувалися принципів свободи слова, які є непорушними в Україні.

Це ціла низка рекомендацій. Наш комітет працюватиме над тим, щоб вони вилилися у безпосередні законодавчі рішення, які допомогли б захистити журналістів і правозахисників в Україні.

Насамкінець я наголошую, що свобода громадських зборів і свобода слова – це невід'ємні цінності українського суспільства, які будуть завжди і для парламенту, і для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію.

Дайте можливість завершити, будь ласка, 20 секунд.

ШВЕЦЬ С.Ф. ...фракції «Слуга народу». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Федоровичу.

Рабінович Вадим Зіновійович, «Опозиційна платформа – За життя».

РАБІНОВИЧ В.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дорогі співвітчизники, сьогодні вирішальний день у новітній історії України. Багато лиха бачила наша земля, але такого, щоб її продавали, ще не було. Різні попередники крали заводи,

фабрики, гривню, а зараз прийшли нові до влади, нова команда з новими креативними заморочками, одна з яких – продати землю України та ще й розповісти, як гарно ми будемо жити, коли українська земля стане власністю іноземців.

Учора Президент виголосив: «Проголосуйте в першому читанні за продаж землі, а потім ми обов'язково внесемо поправки і проведемо референдум». Геніально! Просто повірте на слово новій владі – і продайте свою землю. Але ми вже повірили цій владі, що вона буде захищати свободу слова, що вона не тиснутиме на канали, що вона знизить тарифи, а навесні здійснить посадки. Але не так сталося як гадалося.

Тому – ні, пане Президенте. Є тільки одна доцільна пропозиція: всенародний референдум спочатку, а після нього – побачимо. Все інше – антиукраїнська позиція.

Кожна розумна людина в будь-якій політичній силі усвідомлює: це не політичне питання, це питання виживання та існування нашої держави, нашої України. А всім представникам МВФ, Сороса та іншим, чьи загребущие руки тянуться к земле Украины, я хочу сказать: ви прораховалися, панове, не вийде, хрен вам, а не земля України! Запомнили? А хто не понимает по-русски, я переведу: дідька лисого ви отримаєте, а не землю України! Понятно так? Да, понятно.

Тому закликаю всіх об'єднатися заради захисту нашої землі. Якби я мав талант, то зараз заспівав би пісню «Вставай, страна огромная». Але таланту в мене немає, та й тут не Співоче поле. Поетому просто вам скажу: давайте забудемо всі політичні чвари, забудемо, хто в якій політичній силі, давайте пригадаємо, що ми всі – діти України, землю якої на наших очах розкрадають і продають. Я вірю в Україну, а ті, які пропонують продати нашу землю, в Україну не вірять. Я вірю в Україну і тому впевнений, що ми не дамо продати землю України. Не дамо!

Дякую вам дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович, «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія

«Європейська солідарність»). Дякую. Позиція «Європейської солідарності» з декількох важливих пунктів. Ми не будемо голосувати за законопроекти про дерібан землі. Ми – за ринок землі, але коли український селянин буде захищений, мінімальна ціна буде високою, український фермер буде захищений і матиме пріоритет, а ті, які хочуть скупити землю шматками площею Ліхтенштейну чи Андорри, не матимуть змоги цього зробити. І ніякі популістські референдуми не допоможуть владі на користь українських олігархів проти іноземних інвесторів.

Наступне питання. Ми вітаємо рішення суду в Гаазі, який визнав те, що Росія є агресором. Нам дуже шкода, що Президент Зеленський не зробив заяви на відміну від наших американських партнерів і не підтримав цього рішення. Ми засуджуємо позицію команди Президента Зеленського, яка, за свідченнями посла Тейлора під присягою, стверджувала, що війну розпочав Порошенко, а не Путін. Війну розпочав Путін, і ми у війні переможемо.

Нарешті, свобода слова. Шановні друзі, я був першим українським журналістом, якого у 1992 році притягали до відповідальності за наклеп (а ця стаття тоді була криміналізована) на тодішнього Президента Леоніда Кравчука. Я ходив у кайданках на допити, сидів у Генеральній прокуратурі, і коли я бачу зараз бажання Президента встановлювати стандарти в медіа через свої укази і закони, коли я бачу бажання влади карати за фейки, коли я бачу тиск на незалежні телевізійні канали, такі як «Прямий» та інші, я розумію, що нас повертають у радянські часи, нас відвертають від Європи, нас хочуть кинути в хаос.

«Європейська солідарність» – відповідальна партія, яка ніколи не дасть скривдити жодного журналіста, яка зробить усе, щоб свобода слова завжди панувала в Україні і була ключовою цінністю, як і інші демократичні свободи, які український народ виборов і продовжує виборювати в жахливій російсько-українській війні, у якій ми переможемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович, депутатська група «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Депутатська група «За майбутнє», як і більшість української нації, переконана, що земля – це питання національного суверенітету.

Друзі, за результатами останніх соціологічних опитувань, 68 відсотків громадян України проти відкриття ринку землі. Я звертаюся до монобільшості в цьому парламенті, яка, як і Президент Зеленський, здобула більшість серед громадян України: не йдіть урозріз із позицією суспільної думки, яка вам довірила мандат у травні і в липні цього року. Переконуйте громадян, проводьте відкриті зустрічі, а не закриті зустрічі на закритих засіданнях комітетів. Спілкуйтеся сьогодні з громадськістю під стінами парламенту, тому що там зібралось велелюдне віче Всеукраїнської аграрної ради і політичних партій.

Ми не хочемо політизувати це питання, але хочемо через дискусію досягнути істини і компромісу в ньому. Бо якщо 68 відсотків громадян проти, а монобільшість за, то де ця більшість, яку ви сьогодні представляєте в парламенті України?

Друзі, ми хочемо розуміти, що питання землі – це не питання ігрищ, тому що рейтинг можна втратити швидко, довіру людей можна втратити швидко, а землі можна позбутися раз і назавжди. Немає інвентаризації землі в Україні, немає об'єктивної ринкової вартості землі, немає державного земельного банку як джерела фінансування викупу землі для дрібних фермерів, а не великих олігархічних структур, що в подальшому можуть перепродавати цю землю іноземним громадянам. Ми не можемо продати нашому фермеру землю під 2-3 відсотки річних, які він може взяти в кредит у державного банку, а він може взяти кредити під 18-20 відсотків річних. Ми навіть не знаємо про те, чи вимагає від нас МВФ продажу землі. Немає офіційної позиції Міжнародного валютного фонду, а ми вже такі заручники цієї міжнародної організації, що буквально сьогодні-завтра повинні приймати це рішення і ставити на порядок денний.

Друзі, у нас не закінчена війна, наше суспільство розколоте через те, як її закінчувати, – «формулою Штайнмайєра». Тому ми входимо в дуже небезпечну смугу протистоянь. Вважаю, що це може відбитися на соціальній стабільності суспільства. Ми розуміємо, що сьогодні у світі відбувається боротьба за майбутні продовольчі ринки в Україні.

Депутатська група «За майбутнє», як і громадськість, вважає, що повинно бути накладено мораторій на ринок землі. Ми повинні йти на референдум і запитати в людей, коли і в який спосіб вони хочуть відкривати ринок землі. Давайте прислухатися до людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович – з мотивів.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово, шановний пане Прем'єр-міністре! Сьогодні я хочу сказати не про політику, а про господарку. Надворі вже листопад, менше 4 градусів, а два міста у Львівській області – Новояворівськ і Новий Розділ – перейшли поріг техногенної катастрофи. Люди в розпачі не пускають дітей до школи, учора перекрили міжнародні траси і надалі обіцяють загальноміський страйк, який я теж буду підтримувати.

Я закликаю і обласну державну адміністрацію, і наш уряд зробити реальні кроки та інформувати населення і Новояворівська, і Нового Роздолу, бо воно у відчаї.

Я вимагаю від уряду визначити конкретну особу, яка крок за кроком йтиме до того дня, поки включають газ на ТЕЦ. Я закликаю і запрошую пана Прем'єр-міністра приїхати до Новояворівська та особисто запуснути газ на ТЕЦ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Переходимо до розгляду питань порядку денного (*Шум у залі*). Шановні колеги, тиша в залі, будь ласка.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання».

Скажіть, будь ласка, потребує це питання обговорення чи можемо проголосувати і перейти до розгляду?

З мотивів – Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго ранку, шановні колеги! Ви знаєте, я хочу ще раз звернути увагу найперше виборців «Європейської солідарності», за яку проголосували мільйони українців, що в сесійному залі протягом останніх місяців відбувається дискримінація опозиційної політичної сили. На жаль, наші законопроекти не включаються до порядку денного сесії. Цього тижня також включено лише кілька законопроектів, які є альтернативними до законопроектів, поданих «слугами». Мало того, що в цьому залі практикою стали крадіжки законопроектів, коли просто переписуються подані опозицією законопроекти з приміткою «а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5», головне, щоб із правильними прізвищами, то є й інша практика, коли протягом двох місяців жоден законопроект «Європейської солідарності» просто не включають до порядку денного. Це не просто нечесно по відношенню до політичної сили, це ганебно по відношенню до наших виборців.

Ми утримаємося при голосуванні за порядок денний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Євгенович Івченко – з мотивів.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. «Батьківщина» теж не голосуватиме за цей проект постанови.

Хочу також нагадати, що вчора Президент зробив звернення про референдум щодо продажу землі іноземцям. Натомість законопроекти про референдум ви знову не включаєте до порядку денного, зокрема проект Закону «Про всеукраїнський референдум» ([№ 2182](#)) від 26 вересня. Ми вже півтора місяця просимо вас включити його до

порядку денного і працювати над ним задля того, щоб виконати те, що говорить Президент України.

Ви не включаєте законопроект, який ми подали в серпні, про державну допомогу сім'ям з дітьми, не включаєте законопроект щодо земель фермерських господарств та права постійного користування, а фермери, до речі, зараз стоять на вулиці.

Давайте поважати законодавчу ініціативу депутатів, у тому числі тих, які не входять до монобільшості, і включати всі законопроекти до порядку денного та розглядати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович, «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Я хотів би звернути увагу на те, що в нас із вчорашнього дня на 15 відсотків зросла ціна на газ. На минулому пленарному тижні парламент провалив наш проект закону [№ 1122](#). Тож я наполягаю на тому, щоб все-таки на цьому пленарному тижні ми розглянули або проект закону [№ 2126](#) наших колег щодо зниження ціни на газ, або інші проекти законів, можливо, у вас є власні ініціативи, але ми маємо запропонувати нові дієві механізми щодо того, щоб не допустити підвищення ціни на газ для населення і, що найголовніше, тарифів на опалення і гарячу воду. Тому що в листопаді ціна вже буде вищою, а в подальшому вона теж зростатиме. Тож ми маємо врегулювати це питання і дати нові формули для того, щоб ціна не збільшувалася.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є проект постанови, який вам запропонований. На жаль, ви бачите, що ми не вносимо до нього зміни з голосу в сесійному залі.

Шановні колеги, чи всі бажаючи виступили з мотивів? Тоді пропоную перейти до голосування. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому проєкту Постанови «Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 2101-11](#)). Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято. Постанову прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

«Слуга народу» – 235, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 15, «Голос» – 19, позафракційні – 17.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проєкт Постанови «Про зміну у складі Ради Національного банку України» ([№ 2400](#)).

Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України питання включається до порядку денного сесії поза-чергово без голосування.

Відповідно до пункту 19 частини першої статті 85 Конституції України, статті 210 Регламенту Верховної Ради України і статті 10 Закону «Про Національний банк України» до повноважень Верховної Ради України належить призначення на посаду половини складу Ради Національного банку України. У зв'язку з переходом Тимофія Милованова на роботу до Кабінету Міністрів України та звільненням його з посади члена Ради Національного банку України нам необхідно призначити на вакантне місце нового члена Ради Національного банку України (*Шум у залі*).

Колеги, вам нецікаво, так? Я розумію, що вам весело. Але, Тарасе Івановичу, якщо можна, все-таки зробіть так, щоб було чути. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питання. Процедура розгляду визначено статтею 210 Регламенту Верховної Ради України.

Слово для доповіді надається голові Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу. Регламент – до 5 хвилин.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дякую за слово. Не думаю, що я займу 5 хвилин.

Насправді, я доповім про той конкурс, який ми провели в межах комітету. З 23 кандидатів на посаду члена Ради Національного банку України ми обрали Віталія Шапрана, який, на нашу думку, після глибокого вивчення документів, був найкращим кандидатом з усіх, які подали свої кандидатури. Це людина, яка має досвід роботи фінансовим аналітиком у різноманітних поважних установах, яка на сьогодні працює фінансовим аналітиком у секретаріаті Ради Національного банку України. Він є доцентом одного з вищих навчальних закладів, тобто має і науковий досвід роботи. Насправді під час спілкування з ним на засіданні комітету було зрозуміло, що це один з небагатьох фахівців у державі в галузі банківської справи, у галузі монетарної політики.

З огляду на це комітет рекомендує Верховній Раді України призначити Віталія Шапрана на посаду члена Ради Національного банку України. Прошу підтримати нашу рекомендацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, далі за Регламентом виступи від депутатських фракцій та груп. Чи це необхідно?

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп.

Кицак Богдан Вікторович, фракція «Слуга народу».

КИЦАК Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олексію Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Леонов. Увімкніть мікрофон з місця, будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! Цю кандидатуру підтримав комітет. Прошу підтримати та голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановні депутати, коли ми обираємо члена Ради Національного банку України і фактично замінюємо Тимофія Милованова на сьогоднішнього кандидата, то я хотів би найперше звернути увагу на те, які результати діяльності попередньої ради і що пропонується зараз. Що стосується результатів, то ми їх бачили: девальвація національної грошової одиниці – 207 відсотків, зменшення кількості банків (вони це називають оздоровленням) зі 180 до 77, за позичальників і вкладників ніхто вже не каже. Ми говоримо про серйозні, складні, структурні перебудови, які відбулися за останні п'ять років, говоримо про те, що облікова ставка зросла з 6,5 відсотка до 15,5 відсотка, а це здорожчання вартості кредитів, у тому числі на споживчому ринку кредитування.

Тому коли ми сьогодні призначаємо нового члена Ради Національного банку, було б важливо почути про пріоритети монетарної політики, взагалі, що ми будемо мати найближчі п'ять років, куди будемо рухатися, якою буде облікова ставка, якою буде офіційний курс національної грошової одиниці та інші параметри, які визначатимуть надалі економічну архітектуру країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Климуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Ви знаєте, що від діяльності Національного банку залежить дуже багато в питаннях стабільності фінансової системи, в питаннях стабільності нашої грошової одиниці та взагалі в питаннях економічної стабільності нашої держави. Рада Національного банку завжди виконувала роль, яка давала змогу більш стратегічно, більш виважено підходити до будь-яких питань керівництва Національного банку. Особливо важливою була присутність у Раді Національного банку критично налаштованих людей, думки яких дозволяли набагато більш виважено перевіряти ті стратегії, ті тактичні і стратегічні кроки, які після того керівництво Національного банку втілювало в життя, і всі ми їх бачили.

Я хотів би сказати, що діяльність Національного банку за останні п'ять років, дійсно, була позитивною, і ті авгієві конюшні, які в 2014 дісталися владі, були розчищені і багато позитивних речей було зроблено, у тому числі й завдяки діяльності Ради НБУ.

Саме тому, коли ми говоримо про сьогоднішнє голосування і про обрання члена Ради НБУ, ми вважаємо, за всієї поваги до Віталія Сергійовича що, під час засідання комітету згідно з інформацією членів нашої фракції, які брали участь у цьому засіданні, було декілька кандидатів, які значно переважали і за обсягом знань, і за іншими показниками кандидата, який пропонується комітетом. Наприклад, серед кандидатів був (наскільки я розумію, він теж набрав дуже високі результати) Віктор Михайлович Пинзеник. Думаю, що ця постать не потребує жодних представлень.

Тож сьогодні фракція політичної партії «Європейська солідарність» утримається під час голосування за цю кандидатуру. Але ми вважаємо, що ключове, щоб члени Ради Національного банку України не потурали діяльності влади, діяльності Кабінету Міністрів чи інших представників влади, а допомагали Національному банку проводити самостійну, незалежну політику, як це і визначено, що і є суттю Національного банку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі бажаючі виступили? Пропоную переходити до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування та зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про зміну у складі Ради Національного банку України» ([№ 2400](#)).

Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято. Постанову прийнято. Дякую.

Я вітаю вас, бажаю успіху на новій посаді.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо спрощення процедури затвердження перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, областей» ([№ 2189](#)).

Пропоную його розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається заступнику міністра розвитку громад та територій Негоді В'ячеславу Андрійовичу.

НЕГОДА В.А., *заступник міністра розвитку громад та територій України.* Шановний пане Голово, шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься дуже лаконічний, але надзвичайно важливий проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо спрощення процедури затвердження перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, областей».

Серед першочергових завдань у процесі децентралізації є формування спроможних територіальних громад, які здатні розв'язувати локальні проблеми та завдання щодо організації свого життєвого простору. Дуже важливо, щоб процес формування територій майбутніх спроможних громад було завершено, наголошую, до наступних місцевих виборів. З цією метою урядом внесено цей законопроект, яким пропонується таке.

Перше. Спростити механізм затвердження перспективних планів формування територій громад областей, виключивши із цього процесу стадію їх обов'язкового схвалення відповідними обласними радами.

Друге. Доповнити перелік умов добровільного об'єднання вимогою щодо здійснення цього процесу відповідно до затверджених перспективних планів, а не, як інколи буває, хаотично.

Необхідність таких змін обумовлена складністю процесів, що відбувалися упродовж п'яти років реформування системи місцевого самоврядування, під час яких виявилася низка недоліків, які продовжують перешкоджати створенню спроможних громад. Часто окремі обласні ради ігнорували затверджений критерій щодо формування спроможних громад. Як наслідок, у великій кількості регіонів досі немає перспективних планів, які покривали б область. Як приклад, в Одеській області перспективний план охоплює лише 40 відсотків територій, у Київській – 54, у Вінницькій – 56, у Черкаській – 75.

Ще один важливий аргумент на користь законопроекту: понад 80 ОТГ, в яких ЦВК оголосило вибори в грудні цього року, не можуть бути визнані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити, будь ласка.

НЕГОДА В.А. ...спроможними і не можуть перейти на міжбюджетні відносини у зв'язку з тим, що їх немає в перспективних планах.

Шановні народні депутати, з внесенням цих змін нам відкриються нові можливості для проведення реформи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Безгіну Віталію Юрійовичу.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, президіє! Доброго ранку, шановні колеги! Насправді, реформа децентралізації – це тема, яка має єднати зал незалежно від політичних прапорів, тому що саме від її успіху залежить спроможність наших громад, їх майбутнє. Не наша команда розпочинала дану реформу, і ми віддаємо належне попередньому уряду, але водночас ми переконані, що Верховна Рада поточного скликання та новий уряд спроможні довести її до кінця. Саме цей законопроект є першим у переліку на завершенні процесу децентралізації, підготовлений профільним міністерством.

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні 9 жовтня 2019 року проект закону № 2189, внесений Кабінетом Міністрів України.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та встановити, що об'єднання територіальних громад здійснюється відповідно до перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, областей. При цьому законопроектом визначається, що перспективні плани формування територій громад Автономної Республіки Крим та областей затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням відповідної обласної державної адміністрації.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» в цілому підтримує запропоноване спрощення процедури затвердження перспективних планів. Водночас асоціація вважає, що для забезпечення виконання положень Європейської хартії місцевого самоврядування необхідно передбачити механізми залучення органів місцевого самоврядування до консультацій, і така ініціатива вже має відповідь від профільного комітету і від міністерства.

Всебічно обговоривши питання, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді відповідно до пункту 1 частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо спрощення процедури затвердження перспективних планів» за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Абдуллін Олександр Рафкатович, «Батьківщина».

АБДУЛЛІН О.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Анжеліці Лабунській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лабунська Анжеліка Вікторівна.

ЛАБУНСЬКА А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго ранку, шановні колеги, шановна президіє! Я розумію, що зараз у цій Верховній Раді є монобільшість, і той законопроект, який подав уряд, швидше за все, буде прийнято. Але давайте згадаємо гасла, з якими Президент ішов на вибори, і що він обіцяв людям. Одне з його гасел – децентралізація. Що ми бачимо не лише щодо цього законопроекту, а взагалі щодо інших законопроектів, які подаються нинішньою владою? Відбувається повна централізація влади, забираються повноваження у місцевих громадах і повністю віддаються на Київ.

Так, я розумію, що попередня влада прийняла закони про створення об'єднаних територіальних громад у такому вигляді, що знищуються українські села, бо не вистачає бюджету для того, щоб фінансувати села, що розташовані на далекій відстані від центру об'єднаної

територіальної громади. Я розумію принцип, який діяв раніше, – якщо є кандидат від правлячої коаліції, який може виграти вибори на посаду голови об'єднаної територіальної громади, то так і затверджувався перспективний план. Але якщо ми кажемо, що змінюємо країну, якщо ви кажете про коротший шлях, то давайте тоді прибирати обласні адміністрації і навіть обласні ради і нехай напряду подають документи безпосередньо до Кабінету Міністрів. Не можна сьогодні прибирати з цього процесу обласні ради.

На жаль, губернатори, які призначені, не є жителями тих областей. Ви вважаєте, що депутати обласних рад, які обрані людьми, гірше знають, як затверджувати перспективний план? Точно – ні.

Колеги, давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ЛАБУНСЬКА А.В. Давайте повернемо цей законопроект на доопрацювання. Але якщо навіть так просто приберемо обласні адміністрації, нехай тоді напряду затверджують перспективний план.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Васильченко Галина Іванівна.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні українці, шановні колеги! У програмі партії «Голос» чітко було вказано, що партія «Голос» підтримує реформу децентралізації. Чому ми її підтримуємо? Тому що повноваження і ресурси мають бути на максимально наближеному рівні до людей,

тому що приймати рішення, де навчатися, де лікуватися, де щось будувати і де створювати можливості для бізнесу, повинні громади, а не десь далеко в центрі. Саме тому ці речі, загалом реформу і процес децентралізації фракція «Голос» абсолютно підтримує.

Але що фракція «Голос» не підтримує? Ми не підтримуємо турборежиму завершення процесу децентралізації. Ми не підтримуємо пришвидшеного режиму розгляду внесення змін до Конституції, особливо в період, коли наша країна воює, і в період, коли процес децентралізації може перевернутися на процес федералізації. Ми теж розуміємо, що в цьому законопроекті дуже чітко вказана важливість перспективних планів, але є ще дуже багато пропозицій, які потрібно врахувати. Саме тому фракція «Голос» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні.

Ми абсолютно за те, щоб реформа децентралізації поступово і логічно була завершена, але наголошуємо на важливості провести достатню кількість консультацій та діалогів з громадами, щоб врахувати всі конструктивні пропозиції щодо внесення змін до перспективних планів, щоб ми не наробили дурниць і в турборежимі, у прискореному режимі цю реформу не перевернули на великий ризик та загрозу для країни.

Ми будемо підтримувати законопроект у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микола Скорик, «Опозиційна платформа – За життя».

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, шановні громадяни України! Фракція «Опозиційна платформа – За життя» прийняла рішення не підтримувати зазначеного законопроекту. Це пов'язано з тим, що до Верховної Ради звернулася низка обласних рад з відповідними зверненнями, прийнятими на сесіях, щодо неприйняття даного законопроекту. Ми вважаємо ці звернення абсолютно логічними, беручи до уваги, що прибирати з цієї ланки низку обласних рад – це абсолютно неправильно, це порушення

їхньої компетенції, це порушення Закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Взагалі те, що відбувається стосовно так званої адміністративно-територіальної реформи, це абсолютно ненормально. Я вважаю, що Президент мав би поновити роботу Конституційної Комісії і зайнятися реформою Конституції, не повторювати помилок своїх попередників, які заблокували цю роботу, не висмикувати окремі моменти з Конституції, і якщо ми, дійсно, нова Верховна Рада, прийняти нову редакцію Конституції, у тому числі щодо адміністративно-територіального устрою і щодо повноважень місцевої влади.

На сьогодні згідно з таким законом ми фактично приберемо область з цього процесу. Беручи до уваги, що зараз у нас є райони, які існують лише на папері, тому що на їхній території вже існують так звані об'єднані територіальні громади, ви маєте зрозуміти, що якщо з'єднати три, чотири чи п'ять бідних громад, вони не стануть багатшими. Те, що відбувається, має бути на основі обговорення, і ключовим словом у такому законі має бути «добровільне». Те, що ви зараз пропонуєте прийняти, це абсолютно недобровільне об'єднання. Воно примушує громади до цих кроків і це неправильно і несправедливо.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Леонідовичу.
Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Одещина, «Європейська солідарність». Шановні друзі, ви знаєте, продовжується цілеспрямоване знищення інституцій у державі. Ми вже бачили про Центральну виборчу комісію. Парламент перетворили на нотаріальну контору, яка штампує будь-що, що приходить з Банкової та з Грушевського. Ми можемо це побачити, уже зараз з ранку до ночі чиниться тиск на засоби масової інформації. Все зрозуміло. І одна з інституцій, яку знищують «Слуги народу», – це місцеве самоврядування.

Подивіться самі, зараз вноситься проект закону, яким пропонується прибрати обласні ради з процесу утворення нових об'єднаних територіальних громад через затвердження плану розвитку. Як таке

може бути, скажіть мені, будь ласка? Обласна рада обирається людьми для того, щоб вона представляла спільні інтереси громад. Я розумію, що в складі «Слуги народу», напевно, немає жодної людини, яка працювала депутатом обласної ради, можливо, декілька – максимум. А нормально – це коли людина була депутатом місцевої ради, а потім стала народним депутатом України, а не пішла туди з весільного фотографа.

Але ми бачимо, що тут усе відбувається навпаки, і люди навіть не розуміють, навіщо потрібні обласні ради в державі. Саме обласні ради мають створити всі механізми і зробити так, щоб, дійсно, ці громади були об'єднані, які будуть спроможні, які будуть реально потрібні державі.

Кому ж ви пропонуєте це віддати? Губернаторам? Ми вже бачимо ваших губернаторів. Ви вигадали новий тип губернаторів – «губернатор скоропортящийся». У вас за два місяці вилетіли губернатори з Черкащини, Луганщини, Київської області. Хто вас призначатиме? Ці губернатори, які не знають навіть назв міст, до яких ви їх надіслали в тих областях?

Тож цей проект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Цей проект спрямований на руйнацію місцевого самоврядування. Не давайте за це жодного голосу.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Виборчий округ № 15, Вінниччина, група «За майбутнє». Шановні друзі! Закликаю вас підтримати законопроект № 2189. Тому що в нас на сьогодні щодо перспективних планів, дійсно, тупик. Всі області, які мали їх прийняти, – прийняли. Стовідсотково прийняли ці перспективні плани 15 областей, зокрема Волинська, Дніпропетровська, Харківська,

Хмельницька. Але ж подивіться, є області, у яких 80 громад не можуть перейти на прямі міжбюджетні відносини. Через довготривалу процедуру громади втрачають значні кошти через те, що є певні інтереси, які потрібно збалансувати на рівні обласних рад.

Я вважаю, що обласні ради потрібно, нарешті, уже виключити з цього процесу, але, звісно, до робочих груп, які будуть сформовані при ОДА, потрібно включити народних депутатів, які як ніхто знають проблеми своїх громад і не будуть займатися цими містечковими відстоюваннями своїх інтересів.

Тому я вас дуже прошу підтримати цей законопроект, який...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

БЛОЗІР Л.М. ...блокує створення нормальних, спроможних громад. Добровільне об'єднання себе вже фактично вичерпало. Тут потрібно робити на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Люшняк Микола Володимирович – з мотивів, 1 хвилина. Увімкніть мікрофон з місця, будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, самовисуванець). Округ № 166, Тернопільщина. Шановний пане головуєчий і шановні колеги народні депутати! Чотири роки минуло відтоді, як Україна взяла курс на децентралізацію. Чотири роки обласні ради, місцеві ради, народні депутати, голови адміністрацій мали шанс впливати на процес децентралізації. На сьогодні є багато помилок, багато успіхів. Але, повірте, що ми повинні завершити процес децентралізації, тому що країна зараз змінюється завдяки децентралізації. Коли ми передамо максимум податків, максимум повноважень органам місцевого самоврядування, відтоді зміниться країна, не треба буде возити до Києва, не треба буде боротися з корупцією, не треба буде такої великої Верховної Ради.

Звертаюся до Президента, до Прем'єр-міністра з тим, щоб у швидкому темпі ми могли завершити децентралізацію і перейти до другого етапу, тому що за цей час деякі країни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Довгий Олесь Станіславович – з мотивів, 1 хвилина.

Після цього переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування.

ДОВГИЙ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 102, Кіровоградська область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Я зараз використаю свій час, більше торкнувшись питань свого округу. Я мажоритарник, який обраний у виборчому окрузі № 102 в Кіровоградській області. Хочу сказати, що вже фактично по всій країні почався опалювальний сезон, за виключенням декількох великих і невеличких міст. У моєму окрузі найбільшим містом є Світловодськ, в якому проживають 40 тисяч людей. Усі 40 тисяч людей третій тиждень поспіль замерзають. Місто Світловодськ може перетворитися на наступну Смілу або на наступний Алчевськ.

Я звернувся до Прем'єр-міністра, до керівництва НАК «Нафтогаз України». Слава Богу, вчора представили губернатора, і я мав сьогодні вранці з ним півгодинну нараду, він пообіцяв долучитися зі свого боку.

Що я прошу? Я прошу з високої трибуни парламенту достукатися і звернути увагу керівництва НАК «Нафтогаз України», керівництва міністерства...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олесю Станіславовичу.

Добре, 10 секунд.

ДОВГИЙ О.С. ...на те, щоб не допустити замерзання цілого 40-тисячного міста. На цьому я вам буду щиро вдячний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено, переходимо до голосування. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо спрощення про-

цедури затвердження перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, областей» ([№ 2189](#)). Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Шановні колеги! Комітет рекомендував прийняти цей законопроект і в цілому (*Шум у залі*).

Тоді пропонується скоротити наполовину строки підготовки до другого читання (*Шум у залі*). Не принципово, два тижні – швидше підготуємося до другого читання (*Шум у залі*). Ні, це ж не суперечить Регламенту.

Шановні колеги, відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 2189. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 2260](#)).

Нам необхідно для того, щоб його розглянути сьогодні, застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Прошу підтримати цю пропозицію.

Ставлю на голосування пропозицію щодо застосування процедури *ad hoc* щодо законопроекту № 2260, щоб розглянути на цьому пленарному засіданні. Є така пропозиція комітету (*Шум у залі*). Зараз перейдемо до розгляду, вони пояснять.

Шановні колеги, ставлю на голосування цю пропозицію, прошу її підтримати та проголосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, пропоную розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроекту.

Слово для доповіді надається народному депутату України Шкрум Альоні Іванівні.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго ранку, шановний пане Голово, шановні колеги, шановні українці! Цим законопроектом пропонується внести зміни до багатьох законів України щодо питань державної служби і розділення політичних посад і державної служби.

Ви не повірите, але цей законопроект мав дуже довгий шлях. Він був зареєстрований ще в липні 2016 року, підписаний і підтриманий усіма членами Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з усіх фракцій, але, на жаль, відтоді так ніколи і не був розглянутий. Чому? Тому що це був наш шанс і можливість відділити професійну, аполітичну державну службу від політичних течій, від політичного впливу і від інших якихось бізнесових інтересів, у тому числі політиків. Це наші європейські зобов'язання, це абсолютно європейська практика, коли ми намагаємося зробити державну службу в багатьох органах більш професійною і незалежною від зміни урядів.

Насправді на сьогодні в нас державна служба є дуже слабкою за якістю інституцій і за міжнародними рейтингами. Ми дуже хотіли б, щоб державна служба в органах була орієнтована на результат, а не на тонни паперу і процес заради процесу. Тому в цьому законопроекті за погодженням з урядом і колегами з фракції «Слуга народу» передбачено внесення змін до законодавства України щодо застосування електронної форми документів, і я думаю, що це також було б правильно. Законопроект пропонується внести зміни щодо державної служби до законів «Про Службу безпеки України», «Про Рахункову палату», «Про Центральну виборчу комісію», «Про Раду національної

безпеки і оборони України». Фактично ці всі зміни погоджувалися з ними.

Знаєте, колеги, відомий економіст Ніл Фергюсон був в Україні і казав, що йому наша державна влада, державні органи та інституції нагадують долини Танзанії. У якому сенсі? У тому сенсі, що є державні інституції, які є антилопами гну, і вони спокійно собі їдять травичку, на них нападають державні інституції – хижаки, а ще є державні інституції – органи-падальщики і паразити, їх також у країні дуже багато.

Ми намагаємося зараз зробити державну службу професійнішою, тому що економічно розвинута країна можлива лише там, де є професійні, незалежні та ефективні державні органи і ті люди, які в них працюють. Тому я буду вас просити підтримати цей законопроект.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олександрю Сергійовичу Корнієнку.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 30 жовтня розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» (№ 2260), поданий народними депутатами України Шкрум, Безгіним, Безуглою, Корнієнком.

За наслідками розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді відповідно до частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України прийняти законопроект у першому читанні за основу.

Беручи до уваги висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради щодо необхідності доопрацювання законопроекту, комітет звернувся до Голови Верховної Ради з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України під час розгляду даного питання на пленарному засіданні про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Від себе хочу сказати, що це продовження реформи держслужби, яку ми розпочали законом (проект [№ 1066](#)). Пані Шкрум нещодавно наводила статистику, що вже, дійсно, близько 40 службовців категорії «А» звільнено за цією новою процедурою і близько 20 вже призначено. Я є членом Комісії з питань вищого корпусу державної служби, можу потім особисто кожному, кому цікаво, розповісти, що там відбувається. У принципі зміни щодо держслужби відбуваються. Ми хочемо на наступну «годину запитань до Уряду» через два тижні запросити пана Дубілета, щоб він доповів про звільнення, про скорочення, як це відбувається, які є гарантії в тих службовців, яких ми скорочуємо. Але точно цей процес реформи держслужби дуже потрібний і буде далі рухатися.

Конкретно щодо цього законопроекту, то ним передбачається впорядкувати держслужбу в дуже багатьох органах (ми зачепили, здається, близько 40 органів). У нього навіть немає назви, бо пропонується внести зміни до багатьох законів. Тому прохання підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? *(Шум у залі)*. Є! Тому прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Запрошую до слова народну депутатку України Климпуш-Цинцадзе Іванну Орестівну. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Передайте, будь ласка слово Павленку Ростиславу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ростислав Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги народні депутати, шановні виборці! Знаєте, виглядає таким чином, що біг по граблях стає національним спортом цього парламенту. Шановні попередні промовці говорили про те, що цей законопроект іде в руслі так званої реформи державної служби – законопроекту № 1066. Знаєте, це наслідок шаленого принтера у перші дні нашої роботи, коли зараз намагаються залатати якісь дірки, але, на жаль, лише поглиблюють ту проблему, яка створена внесенням цих змін до законів.

Очевидно, що за основу, можливо, і взято законопроект, який розроблявся ще в парламенті минулого скликання, але під час чи підготовки, чи доопрацювання, не знаю, як краще це назвати, було запропоновано норми, які роблять цей проект у такому вигляді неприйнятним.

По-перше, ідеться про подальше послаблення прав державних службовців і розширення можливостей, щоб їх можна було звільнити на догоду політичному моменту для того, щоб узяти потрібних людей, замінивши тих, які працюють і мають досвід, а потім знову і знову їх міняти, як ми це бачимо вже впродовж тривалого часу.

По-друге, запровадження норм цього законопроекту створить мішанину, плутанину і колізію, особливо те, що стосується удосконалення електронних форм комунікацій, коли ціла низка норм суперечитиме вже наявним нормам закону. А те, що стосується положень щодо Міністерства оборони і Служби безпеки України в країні в стані війни, викликає дуже великий сумнів.

Тому, шановні колеги, ми утримуємося від підтримки цього проекту закону і закликаємо відповідно до пункту 3 статті 114 Регламенту направити його до комітету на доопрацювання і при тому мати думку Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Дуже дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шкрум Альона Іванівна. Увімкніть мікрофон з місця, будь ласка.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, наша фракція, безперечно, підтримуватиме цей законопроект. Я вже казала про те, що він пройшов довгий період очікування з 2016 року. Але ми чесно маємо сказати і собі, і всім українцям, що цей єдиний законопроект не розв'яже всіх проблем і всіх питань реформування і державного управління, і державної служби в Україні.

На жаль, і я це казала публічно не один раз, у Програмі дій уряду дуже мало сказано про реформу державного управління, а саме без реформи державних органів, без того, щоб вони були професійними, незалежними, ефективними і склалися з професійних людей, Україна точно не зможе підняти своє економічне зростання і його забезпечити. Це доведено всіма можливими і неможливими міжнародними рейтингами.

Ми також хотіли б зазначити, що прийнято Стратегію реформування державного управління, в одному з перших пунктів якої визначено, що ми повинні вимагати від уряду проведення комплексного функціонального обстеження кожного державного органу. У нас на сьогодні є дуже багато застарілих радянських державних функцій, які вже цим органам не потрібні, і скорочувати людей у державних органах ми можемо, лише скорочуючи непотрібні функції, а не довільно за якимись політичними або неполітичними показниками і відчуттями.

Тому, колеги, ми дуже хотіли б почути від уряду, якою буде стратегія реформування державних інституцій і державної служби в країні, чи буде проведено і як буде проведено комплексне функціональне обстеження і скорочення непотрібних функцій, які не надають нічого на сьогодні громадянам України, а лише створюють перешкоди для розвитку громадян, для отримання ними послуг і для розвитку українського бізнесу та міжнародного бізнесу в країні.

Думаю, що буде правильно цю дискусію провести в стінах Верховної Ради і зрозуміти, як ми за рік від старого, забюрократизова-

ного, радянського державного управління хочемо рухатися до нової, сильної, ефективної країни. Без цього, на жаль, ще раз повторю, економічний розвиток України буде неможливим.

Тому цей законопроект підтримуємо, доопрацьовуємо його до другого читання, а далі нам треба комплексно говорити про реформування державних органів у країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

Шановні колеги, будь ласка, трохи тихіше, бо дуже шумно в залі. Дякую.

Шановні колеги, слово для виступу надається Осадчуку Андрію Петровичу.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*.
Прошу передати слово Роману Лозинському. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, кожного разу, коли ми порушуємо будь-які питання, що стосуються державної служби, я хотів би, щоб ми пам'ятали про цифру 220 тисяч – саме така кількість державних службовців усіх рівнів є в нашій країні, і всі питання, які ми розглядаємо, стосуються 220 тисяч людей.

Насправді ідея цього законопроекту у своїй основі, як згадувалося, з 2016 року є дуже здоровою. Автори закладали туди багато добрих норм, але в процесі опрацювання ми бачимо тут повторення тих самих проблем і тих самих слабких місць, які ми бачили в законі (проект № 1066). Одне з них – це принцип послаблення захищеності державних службовців.

Щоб не бути голослівним, нагадаю вам цифру, яка стала результатом закону (проект № 1066), а саме: 40 держслужбовців найвищої категорії було звільнено за останні два місяці, це близько чверті всіх державних службовців категорії «А». Причина? Це люди, які пов'язані з корупційними ризиками, саме такий принцип закладався

до законопроекту № 1066. Наразі жодної справи стосовно цих державних службовців не відкрито.

Я дуже хочу, щоб ми всі не зловживали питаннями захищеності держслужбовців, щоб пам'ятали про те, що це стосується 220 тисяч людей і великого інституту державної служби, і щоб жодна наша ініціатива не була спрямована на послаблення, а навпаки, лише на посилення.

Ми також абсолютно погоджуємося з принципом, що уряд повинен розробити стратегію роботи щодо держслужби, стратегію підвищення, у тому числі умов проходження держслужби, у тому числі майнову, фінансову та організаційну. А зараз, роблячи державних службовців насправді безпорадними і незахищеними, таку державну службу ми не побудуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Макаренко Михайло Васильович.

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Прошу передати слово пану Папієву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати, шановні громадяни України, особливо я звертаюся до державних службовців! Ви знаєте, цей законопроект – яскравий приклад того, як готують законопроект люди, які абсолютно не усвідомлюють, що таке державна служба, які жодного дня не працювали на державній службі, а хочуть уже виписувати якісь норми, не розуміючи взагалі, про що йде мова. Розказують нам, що цей законопроект уже декілька років у Верховній Раді України. То ви звернулися б один раз до людей, які фахово знають, що

таке державна служба, і вони виписали б вам цей законопроект, і ви не виглядали б так, як виглядаєте зараз на трибуні Верховної Ради України, – непідготовленими і абсолютно необізнаними в суті цієї справи.

Шановні колеги, не можна виписувати законопроекти під потреби тієї чи іншої влади. Ви зробили зараз державних службовців абсолютно незахищеними перед свавіллям начальників, перед свавіллям політичних сил замість того, щоб виписати законопроект, за яким головною цінністю відповідно до Конституції України була б людина, щоб ви могли визначити в тому числі й конституційні права державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування. Не можна так топтатися по долях людей. Не можна безпідставно звільняти людей, не виплачуючи їм компенсацій, не забезпечуючи їх захисту, соціального захисту їх сімей.

Наша фракція «Опозиційна платформа – За життя» голосуватиме проти цього законопроекту, тому що коли ми пішли на вибори, ми чітко і зрозуміло сказали, що для нас пріоритетними питаннями є захист прав та свобод громадян, у тому числі державних службовців. Я закликаю всю Верховну Раду України голосувати проти цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович – з мотивів. Після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування і зайняти свої місця.

БАТЕНКО Т.І. Прошу передати слово пані Ларисі Білозір від групи «За майбутнє».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М. Колеги, проект розроблено у зв'язку з необхідністю приведення положень деяких законів у відповідність до Закону «Про державну службу», але за результатами аналізу законопроекту слід відзначити необхідність доопрацювання його щодо застосування електронної форми документів у частині визначення автоматичного режиму електронного документообігу, обов'язковості підпису громадянина, порядку розгляду звернень громад уповноваженими особами.

Тут треба бути дуже обережними, щоб права громадян, дійсно, не дискримінувати.

У законопроекті є ще норма про припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення без отримання згоди виборного органу первинної профспілкової організації. Профспілки, звичайно, проти.

Тому наша група в цілому підтримує цей законопроект у першому читанні, але потрібно обов'язково його доопрацювати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу з пропозицією комітету щодо врахування при підготовці до другого читання зауважень Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України згідно із статтею 166 Регламенту проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 2260](#)). Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято. Дякую.

Покажіть по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 234, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 20, «За майбутнє» – 12, «Голос» – 0, позафракційні – 7.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» ([№ 2299](#)).

Шановні колеги, я пропоную розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Бабаку Сергію Віталійовичу.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Сьогодні я представляю проект закону № 2299, який передбачає суттєві зміни законодавчого регулювання освітньої галузі та спрямований на подальший розвиток вищої освіти і забезпечення її якості.

Що нового пропонується в цьому законопроекті? Суттєво спрощуються процедури ліцензування у сфері вищої освіти, скасовуються ліцензування близько 100 спеціальностей, залишається ліцензування освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти. Є зміни, пов'язані зі вступом на навчання до закладів вищої освіти. Законопроектом передбачено розширення доступу до вищої освіти для мешканців тимчасово окупованих територій, запровадження мотиваційного листа при вступі, збільшення питомої ваги творчих конкурсів у конкурсних балах, встановлення обов'язковості єдиного вступного іспиту з іноземної мови.

Створюються умови для розвитку міждисциплінарних освітніх програм, освітніх програм спільного та подвійного дипломів. Передбачена відмова від диплома державного зразка та визначення на законодавчому рівні засад студентоорієнтованого навчання в закладах вищої освіти.

Змінено підходи до надання закладам вищої освіти статусу національного, але разом з тим посилюються вимоги для надання статусу дослідницького, визначення особливостей його функціонування та управління, передбачена передача значної частини повноважень національного та дослідницького університетів всім закладам вищої освіти.

Упорядковується діяльність відокремлених структурних підрозділів та забезпечуються умови для реалізації повністю іноземномовних програм. Запроваджується дуальна форма здобуття освіти, яка передбачає поєднання навчання осіб у закладах вищої освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах.

Комітет підтримує цей проект закону і просить прийняти рішення про підготовку до другого читання за скороченою процедурою через необхідність оперативного внесення змін до умов прийому до закладів вищої освіти Міністерством освіти і науки для того, щоб ці нововведення запрацювали вже з наступного року.

Прошу підтримати і прийняти за основу в першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Гришиній Юлії Миколаївні.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні українці! Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо законопроект, який спрямований на розв'язання комплексу проблем, що накопичилися у сфері вищої освіти і є перешкодою для підвищення її якості та подальшого розвитку.

Прийняттям цього законопроекту ми проводимо модернізацію вищої освіти і наближуємо її до європейських стандартів. Наша мета – інтегрувати Україну в єдиний освітній простір із західними країнами. Це допоможе нашим студентам та викладачам тісніше співпрацювати з європейськими університетами. Для українських університетів суттєво спрощується процедура ліцензування, з одного боку, а з іншого боку, вона суттєво ускладнюється в тих випадках, коли йдеться про професії з високим ступенем відповідальності.

Процедура вступу до навчального закладу стане сучаснішою: буде запроваджено мотиваційний лист та враховано результати міжнародних олімпіад.

Вища освіта зазнає значних трансформацій, які допоможуть їй бути успішною і конкурентною. Адже зараз перед українськими університетами стоїть нова, складна задача – конкурувати за абітурієнтів із західними вузами.

30 жовтня 2019 року Комітет з питань освіти, науки та інновацій на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 2299 за основу та підготувати його

до другого читання за скороченою процедурою. Підставою для розгляду законопроекту на засіданні послужили висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Міністерства освіти і науки України.

Колеги, я закликаю всіх, кому не байдужа доля вищої освіти в Україні, підтримати законопроект № 2299 та прийняти його за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово, шановні колеги! «Батьківщина» підтримує цей законопроект у першому читанні. Найголовніше, він чітко спрямований на підвищення якості вищої освіти, на посилення ролі й автономності вузів, і в цьому відношенні авторам можна подякувати за професійний підхід до врегулювання багатьох проблемних питань у цій сфері, за гармонізацію вимог цього законопроекту з іншими спеціальними освітніми законами.

Що треба доопрацювати до другого читання? На чому «Батьківщина» буде особливо наголошувати?

Перше. Частина друга статті 6: зазначена пропозиція авторів є нечіткою і може призвести до зловживань, а тому треба конкретно виписати часовий проміжок, протягом якого заклад вищої освіти може скасувати своє рішення про присудження ступеня вищої освіти. І взагалі це компетенція вузу чи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти?

Друге. Треба чіткіше врегулювати порядок дій здобувача ліцензії у випадку неприйняття органом ліцензування будь-якого рішення про видачу ліцензій на провадження освітньої діяльності.

Третє. Мотиваційний лист вступника до вузу – це нова і креативна ідея, але нарахування балів за такі листи може призвести до надмірного суб'єктивізму та поставити вступників у нерівні умови.

Четверте. Пропонується єдиний вступний іспит з іноземної мови при вступі до магістратури. Чи не мінімізуємо ми цим число студентів у нас і не спровокуємо ще більший їх відтік за кордон?

П'яте. Мабуть, недоцільно при прийомі на навчання не враховувати балів за особливі успіхи призерів всеукраїнських учнівських олімпіад та членів Малої академії наук. Це була хороша мотивація, і варто, щоб вона залишилася.

У цілому «Батьківщина» підтримує законопроект у першому читанні, до другого, я думаю, ми його доопрацюємо й удосконалимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Одарченко Андрій Миколайович, фракція «Слуга народу».

ОДАРЧЕНКО А.М., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 170, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Анатолію Драбовському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Драбовський Анатолій.

ДРАБОВСЬКИЙ А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 12, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Я і група освітян народних депутатів з фракції «Слуга народу» підтримуємо цей прогресивний законопроект і вважаємо, що такий закон принесе в освіту нову якість, новий темп, новий розвиток. Бабак Сергій Віталійович широко його доповів, ми сперечалися, обговорювали деякі питання, і я хотів би застерегти, що все-таки є такі моменти, які треба до другого читання доопрацювати.

Зокрема у законопроекті пропонується для випускників технікумів і коледжів запровадити в повному обсязі здачу ЗНО. Ми освітяни, особливо ті, які працювали в освітній галузі, розуміємо, що частина цих випускників не зможе потрапити до вузів і далі за скороченим

терміном навчатися в університетах та інститутах. Це створить умови, з одного боку, щоб ще тисячі наших студентів виїжджали на роботу чи на навчання до Польщі. А з іншого боку, для викладачів не буде кількості годин, не буде можливості отримати роботу, і це призведе до соціальної напруги в освітній сфері.

Тому наголошую, що ми підтримуємо цей законопроект, він прогресивний, але просимо допрацювати ці моменти до другого читання. Ми готові ще раз їх обговорювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Совсун Інна Романівна, фракція «Голос».

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, на наш розгляд пропонується законопроект щодо внесення змін до Закону «Про вищу освіту», який був прийнятий влітку 2014 року. Тоді цей закон був прогресивним. Але треба визнати, що з моменту початку роботи над його проектом минуло вже майже 10 років, і вочевидь, що на сьогодні чимало норм цього закону потребують змін та кардинального переосмислення.

Треба визнати, що чинний Закон «Про вищу освіту» частково містить результати компромісів у дуже складних політичних умовах того часу, саме тому потрібно його переглянути. Власне, саме на це спрямований законопроект, розроблений попереднім складом міністерства, який сьогодні вноситься на розгляд залу.

Законопроект № 2299 містить деякі прогресивні норми: спрощення процедури ліцензування університетів, конкретні санкції за порушення академічної доброчесності, можливість створення двомовних програм, де частина курсів викладається англійською мовою. Це позитивні зміни, які, безперечно, потрібно підтримувати.

Разом з тим я хочу звернути увагу на те, що частина норм дуже небезпечні. Ми вже почули тези про мотиваційний лист. Попри те що законопроектом передбачено, що мотиваційний лист може становити лише 1 відсоток конкурсного балу, але це створить суттєві корупційні можливості в університетах, особливо на дуже престижних

спеціальностях, де різниця між вступниками може становити соті частини балу. Я вже мовчу про те, що це створить додаткове навантаження на викладачів університетів, яким треба буде перевірити сотні, а інколи тисячі мотиваційних листів під час вступної кампанії.

Але, мабуть, головний недолік законопроекту – це те, що в ньому бракує системних змін, які розв'язали б засадничі проблеми, які є у вищій освіті.

Тому я вдячна керівництву парламенту, що сьогодні було включено до порядку денного запропонований мною разом з колегами законопроект про реформу фінансування університетів. Сподіваюся на його неупереджений розгляд для того, щоб розв'язати системні проблеми у вищій освіті в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Прошу передати слово пані Ірині Констанкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Відразу хочу сказати, що група «За майбутнє» підтримує даний законопроект. Ми вважаємо, що він є, дійсно, прогресивним і в майбутньому змінить на краще ситуацію в українських університетах.

Чим керуємося ми як депутати-мажоритарники, які підтримують даний законопроект? Ми як ніхто краще знаємо реальну ситуацію в регіональних університетах, знаємо про критичний стан у багатьох університетах, які, на жаль, не можуть впоратися з економічною неспроможністю, які не можуть впоратися з відтоком студентів за кордон, які, на жаль, не можуть впоратися із ситуацією з працевлаштуванням. Таких проблем у регіональних університетах чимало.

Тому ми сподіваємося, що в разі прийняття даного законопроекту відкриються можливості для вирішення питання автономності

університетів, їх потужного фінансування, можливості для творчого й наукового розвитку викладацького складу. І найголовніше те, що ми завжди повторюємо як мантру: університети – це локомотиви прогресу. Я хочу, щоб наші університети стали реальними локомотивами нашого суспільного прогресу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Мирославівно.

Всі, які бажали, від фракцій і груп виступили. Зараз буде ще два виступи з мотивів. Після того переходимо до голосування.

Павленко Ростислав Миколайович, «Європейська солідарність». Після нього – Колтунович.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую, Дмитре Олександровичу. «Європейська солідарність». Шановні колеги, цей законопроект розроблявся, справді, ще попереднім складом уряду, опрацьовувався з усіма зацікавленими сторонами, навесні цього року був готовий до внесення. Добре, що ми його розглядаємо в залі. Як уже було сказано, він містить цілу низку позитивних положень, які спрощують ліцензування, спрощують механізми вступу і дають змогу, справді, поживити цей процес.

Але освіта – це питання, де не буває дрібниць. Тому до другого читання закликаю звернути увагу насамперед на питання вступу. Вже говорилося про недоцільність запровадження мотиваційного листа. Це перше.

Друге – питання збереження і посилення пільг для наших ветеранів щодо вступу до ВНЗ і можливості навчання там.

Третє – дуже важливе питання щодо так званих уповноважених університетів для навчання людей з тимчасово окупованих територій. Найперше там потрібно передбачити можливість і для студентів з Криму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, додайте 10 секунд.

ПАВЛЕНКО Р.М. Необхідно посилити можливості для студентів з тимчасово окупованих територій. Ми підтримуємо в першому читанні, але будемо дуже ретельно слідкувати за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович – з мотивів. Після того переходимо до голосування. Прошу підготуватися до голосування.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, я прошу передати слово Олександру Лукашеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Лукашев. Увімкніть, будь ласка мікрофон з місця.

ЛУКАШЕВ О.А., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Дякую. Округ № 113, Луганщина. Шановні колеги! На календарі 12 листопада, і нарешті ми дочекалися, коли у Верховної Ради дійдуть руки до питань освіти, хоча Прем'єр-міністр Олексій Гончарук ще в серпні переконував українське суспільство в тому, що освіта – це найперше, на чому ми маємо зосередитися.

Я хотів би сказати стосовно ідеї автономії університетів. Якщо цим законопроектом пропонується заборонити створення територіально відокремлених підрозділів у містах Києві, Харкові, Львові, Одесі та Дніпрі, то про яку автономію йде мова, оскільки це пряме втручання й обмеження правосуб'єктності юридичної особи? Я вже не кажу про студентоорієнтовану...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

ЛУКАШЕВ О.А. ...якщо ми фактично нівелюємо право доступу до вищої освіти, яке гарантується Конституцією України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» ([№ 2299](#)). Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, комітет звернувся з проханням скоротити строки підготовки до другого читання.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 2299. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» ([№ 2233](#)) та три альтернативні законопроекти: [№ 2233-1](#), [№ 2233-2](#), [№ 2233-4](#).

Пропонується розглянути їх за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято. Дякую.

Слово для доповіді надається народному депутату України Камельчуку Юрію Олександровичу.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Виборчий округ № 124, Червоноград, північ Львівщини. Шановні українці, шановні колеги, тепер про серйозне. До вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону

України «Про ринок електричної енергії» (№ 2233), спрямований на вирішення кількох критичних питань.

Перше. Законопроектом пропонується дати право НКРЕКП встановлювати тариф ТЕЦ, що є необхідною умовою для прийняття Кабінетом Міністрів постанови про покладання спеціальних обов'язків. Це дасть змогу ТЕЦ працювати протягом опалювального сезону та не накопичувати збитків, інакше – збитки, неможливість заплатити за газ та криза під час опалювального сезону.

Друге. Продовжити дію ліцензії НЕК «Укренерго» до її сертифікації. Це критичне питання, тому що НЕК «Укренерго» наприкінці жовтня вже втратила ліцензію, і можливі наслідки цього такі: криза розрахунків, тобто оскарження рахунків, штраф, право кредиторів достроково вимагати повернення кредитів, а це 500 мільйонів доларів, і, на жаль, це стало можливим з 29 жовтня.

Третє. Дозволити гарантованому покупцю направляти прибуток на виконання спеціальних обов'язків.

Четверте. Дати право НКРЕКП встановлювати прайскепи, що запобігає зростанню ціни. Прайскепи втрачають чинність у квітні наступного року. Право НКРЕКП зобов'язувати виробників давати заявки на ринок на добу наперед, щоб вони не зловживали можливістю створювати штучний дефіцит та підвищувати таким чином ціни на ринку. Простими словами, ми робимо важливий крок для врегулювання тарифів та забезпечення спокійного осінньо-зимового періоду.

Законопроект № 2233 критично важливий зараз. Прошу підтримати його і прийняти в першому читанні та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для доповіді надається народному депутату України Гриб Вікторії Олександрівні.

ГРИБ В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги, доброго ранку! Прошу хвилину вашої уваги. Я з великою повагою ставлюся до свого колеги пана Камельчука Юрія, але хочу сказати, що такий закон не розв'яже тих проблем, про

які він говорив, а навпаки, створить дуже багато проблем у відносинах України безпосередньо з Європейським Союзом, тому що Україна має обов'язок всі закони в енергетичній сфері погоджувати з Європейським Союзом.

Що ми маємо на сьогодні? Уже було прийнято перший закон щодо ядерної енергетики, який не погоджувався з Європейським Союзом. До чого це призвело? До того, що в нас на ринку сьогодні є російська електроенергія. Зараз ми розглядаємо другий проект закону, такий самий.

Хоча я є автором альтернативного законопроекту № 2233-1, пропоную вам не підтримувати жодного з цих проектів: ані проекту № 2233, ані проекту № 2233-1, ані проекту № 2233-2, ані проекту [№ 2233-3](#), ані проекту № 2233-4. Чому ми це робимо? Ми це робимо лише для того, щоб спрямувати ці законопроекти на розгляд Європейської комісії.

Вчора, до речі, відбулося засідання Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом, на якому було повністю підтримано саме такий підхід. Комітет у своєму висновку зазначив, що законопроект № 2233 не відповідає вимогам нашої взаємодії з Європейським Союзом. Законопроект № 2233-1 більше відповідає, але все одно необхідно його спрямувати на розгляд Європейської комісії. Саме тому я також зареєструвала проект постанови...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд дайте, будь ласка.

ГРИБ В.О. Нам спочатку потрібно розглянути ці проекти, спрямувати до Європейської комісії, і лише після того...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Бондарю Михайлу Леонтійовичу.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго ранку! Виборчий округ № 119. Я хочу погодитися з колегою, що законопроект № 2233

фактично скасовує механізм реформування ринку електроенергії, і з тим, щоб ці законопроекти – проект № 2233 та всі альтернативні – треба направити для погодження з європейським співтовариством. Але проект № 2233-2, наскільки я розумію, був підтриманий на засіданні Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом як такий, що не суперечить зобов'язанням України, взятим під час вступу до єдиної енергетичної системи ЄС. Тому – на розсуд залу. Я все-таки буду просити підтримати мій законопроект № 2233-2.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для доповіді надається народному депутату України Морозу Володимирі Вікторовичу.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановна президіє! Правилами ринку електричної енергії встановлено до 1 квітня 2020 року цінові обмеження щодо продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед», це 164 копійки за кіловат/годину. Такий рівень цін на сьогодні не задовольняє підприємства теплової генерації (ТЕЦ або ТЕС), установки конгенерації, щоб покрити ринкову вартість палива: вугілля – на рівні 1900-1950 гривень за тонну, газу – на рівні 5 тисяч 392 гривні за кубічний метр. Ситуація поглиблюється наявністю заборгованості за старою моделлю ринку ДП «Енергоринок» за електроенергію за перше півріччя 2019 року.

Слід також зазначити, що на сьогодні існує проблема постачання вугілля марки «А» через обмеження на експорт енергоресурсів до України. Так, Луганська ТЕС уже сьогодні вимушена працювати виключно на природному газі, інші теплові електростанції через брак вугілля цієї марки в період зимового максимуму також змушені будуть перейти на газ.

За таких умов існує ризик, що підприємства теплової генерації в опалювальний період до квітня 2020 року можуть залишитися без вугілля і природного газу і, як наслідок, не зможуть забезпечувати населення прилеглих регіонів теплом та електроенергією.

У зв'язку з цим для забезпечення сталого проходження осінньо-зимового періоду 2019-2020 року та попередження можливих кризових ситуацій пропонується прийняти рішення про покладання на гарантованого покупця спеціальних обов'язків стосовно компенсації різниці між ринковою та встановленою ціною на електричну енергію, що виробляється ТЕЦ і ТЕС виключно на природному газі, до закінчення опалювального сезону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

МОРОЗ В.В. У принципі я хочу сказати, щоб не було таких обмежень і щоб не було компенсаторів, нам сьогодні потрібно просто, зняти блокаду з Донбасу, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово для доповіді надається голові Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Герусу Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Доброго ранку, президіє! Доброго ранку, шановні колеги! Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг 16 жовтня 2019 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (№ 2233) та альтернативні проекти № 2233-1 та № 2233-2.

Проектом закону № 2233 пропонується врегулювати питання виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, недопущення неконтрольованого зростання ціни електроенергії, а також надати право зобов'язати виробників електричної енергії подавати заявки на продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед» за цінами, що не перевищують граничні, для того щоб унеможливити створення штучних дефіцитів, яке мало місце у вересні цього року. Передбачається також до 1 липня 2023 року надати право регулятору встановлювати граничні ціни на ринку «на добу наперед», наголошую – граничні. Це не буде цінове регулювання, тому що

відбуватиметься ринкове ціноутворення, але обмежуватимуться можливості спекулятивного зростання ціни в окремі періоди часу.

Крім того, такий закон має забезпечити тепlopостачання в опалювальний період 2019-2020 року шляхом врегулювання питання роботи ТЕЦ на новому ринку електричної енергії. Для цього передбачається, що до 1 квітня 2020 року регулятор у разі звернення ліцензіата ТЕЦ має право встановлювати тарифи на рівні собівартості на відпуск електричної енергії виробникам, що експлуатують ТЕЦ, за рішенням Кабінету Міністрів про покладання спеціальних обов'язків.

Рішення комітету – підтримати за основу та в цілому законопроект № 2233 та відхилити законопроекти № 2233-1 та № 2233-2.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Михайловичу.

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Іонова Марія Миколаївна, «Європейська солідарність».

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я просила б передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, хотіла б звернути вашу увагу, що ми як країна задекларували курс на європейську інтеграцію, більше того, і уряд, і Президент, і парламент підтримали кілька основних напрямів секторальної інтеграції України до Європейського Союзу. Один з цих напрямків – саме енергетика. Для того щоб цей процес був незворотній, ми ухвалили у Верховній Раді додаток XXVII до Угоди про асоціацію, згідно з яким будь-які зміни до енергетичного законодавства України повинні обов'язково погоджуватися в письмовій формі з Європейською комісією. Якщо ми цього не робимо, це означає, що ми з вами просто знову-таки підважуємо

свої перспективи реальної секторальної інтеграції до ринків енергетики Європейського Союзу.

Я просила б спрямувати ці законопроекти до Європейської комісії і лише після отримання висновку ухвалювати рішення щодо їх прийняття чи ні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина».

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, шановна президіє! Теза перша. Цей законопроект не можна назвати «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії». Він – про скасування ринку електроенергії, так було б правильно назвати.

Теза друга. Коли потрапив до ями, найперше треба перестати копати далі. Це основний заповіт для всіх реформаторів. Сьогодні йде спроба копати цю яму далі.

Пане Голово, я вчора уважно дивився засідання спостережної ради. Мене дуже здивувало, коли Прем'єр-міністр, який був на цьому засіданні, сказав, що, за його інформацією, Єврокомісія та Енергетичне співтовариство підтримують цей законопроект. Це повна нісенітниця, є абсолютно зворотній відгук, підписаний паном Копачем. Вкотре дурять найвищі керівники держави, це вкрай турбує.

Ще одна моя пропозиція, чому не можна підтримувати жодного з цих законопроектів. Шановні друзі, є такий орган – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Буквально тиждень тому було призначено чотири нові члени Президентом України Зеленським. Скажіть мені, будь ласка, шановні автори законопроекту, а ви узгодили свої законопроекти з органом, який у сто разів більше зараз відповідає за реальну ситуацію на ринку? Навіть не шановний міністр Оржель сьогодні відповідає, його важелі там достатньо мінімальні, а саме Національна комісія має сьогодні першочергові важелі. Тому я підтримую те, що

нам треба порадитися з європейцями і порадитися обов'язково з офіційною думкою Національної комісії.

Останнє. Шановні друзі, 20 років тому була серія віяльних відключень в енергетиці України. На той час пані Тимошенко була віцепрем'єром, я мав честь бути губернатором, главою Запорізької ОДА, і знаю, що це таке – річні заборгованості із заробітної плати і віяльні відключення. Зараз ми дуже близькі до цього, повірте мені. Тому я наполегливо пропоную вам узагалі визначитися з моделлю ринку і концептуально зрозуміти: або ми розвиваємо цей ринок, або ми взагалі робимо....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ...іншу модель, яка працювала до того і називалася «англійський пул». Це доленосне рішення, яке ми з вами мусимо прийняти разом з експертами і професійною спільнотою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Юрійовичу.

Шановні колеги, я продовжую засідання на 15 хвилин, до розгляду цього питання.

Колтунович Олександр Сергійович. Після цього з мотивів – міністр, і переходимо до голосування.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати, присутні! Я хотів би виступити на підтримку проекту закону № 2233-4 мого колеги Мороза, оскільки саме такий закон дасть можливість забезпечити належне енергопостачання Луганської ТЕС, яка на сьогодні забезпечує енергією близько 1 мільйона українців на контрольованій території України. Це перше.

Друге. На відміну від трьох попередніх законопроектів цей проект не дає преференцій для будь-яких учасників даного ринку і для окремих покупців, а також закладає при визначенні ціни на електроенергію регульовану норму прибутку, що є необхідною передумовою інвестиційного забезпечення модернізації генеруючих потужностей. На сьогодні це вкрай важливе питання, і тому я хотів би з цієї трибуни звернутися також до Президента України, щоб усе-таки вирішувалося

питання економічної блокади Донбасу. Тому що питання вугільної та енергетичної незалежності країни напряму пов'язане саме з питанням економічної блокади окремих районів Донецької та Луганської областей, і вирішення питання енергетичної незалежності України можливе саме насамперед після скасування цієї економічної блокади.

Я дякую і прошу підтримати проект закону № 2233-4. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово з мотивів надається міністру Олексію Оржелю.

ОРЖЕЛЬ О.А., *міністр енергетики та захисту довкілля України.* Шановні народні депутати, я з боку уряду також хочу попросити підтримати законопроект № 2233 у першому читанні та в цілому. Дійсно, це проект закону, який потрібен, який дасть можливість встановити тарифи для теплоелектроцентралей, які вже опалюють і зазнають збитків. Такий закон дасть можливість виключити дефіцит на ринку електричної енергії, свідками якого ми були, і можна було, дійсно, шантажувати цим фактом на ринку електричної енергії. Важливо, що законопроект передбачає також додаткові важливі елементи, які потрібні на ринку електричної енергії.

Тому ще раз від імені уряду дуже прошу підтримати в першому читанні та в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово з мотивів надається голові комітету Герусу Андрію Михайловичу. Після того переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

ГЕРУС А.М. Спасибі за надане слово. Прошу також врахувати, що ми просили б проголосувати в редакції комітету з відповідними доповненнями. Саме цю версію законопроекту № 2233 було підтримано комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Опозиційної платформи – За життя» вже виступали (*Шум у залі*). Папієв Михайло Миколайович – з процедури. Після того Геращенко – з процедури.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні колеги! Я ще раз закликаю дотримуватися норм Регламенту. Народні депутати чітко й зрозуміло сказали, що до цього законопроекту є пропозиції й зауваження, тому навіть як не хотілося б міністру, але не можна ставити на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому. Прошу прийняти лише в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Миколайовичу, ну, я ж іще не поставив ані за основу, ані в цілому. Коли буду ставити, якщо я щось зроблю не так, то ви зможете мене відкоригувати, добре? Дякую.

Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, я змушена нагадати сесійному залу і Кабінету Міністрів, що в нас парламентсько-президентська республіка, і відповідно до Регламенту міністр отримує слово під час обговорення законопроекту з доброї волі спікера, який надав хвилину часу шановному пану міністру.

Ми також очікували, що буде реакція на запитання від нашої фракції, як цей законопроект корелюється з директивами Європейського Союзу. Ми не почули про це жодного слова. Ми почули про опалювальний сезон. Ми не почули жодного слова про інше питання: як корелюється з останніми рішеннями Ради Безпеки ООН і Верховної Ради України попереднього скликання щодо країни-агресора те, що сьогодні є торгівля на крові електроенергією з Росією?

Ми почули політичні гасла, а потім ще якусь хамську заяву пана міністра нашій колежанці Климпуш-Цинцадзе. У нас є відповідний офіс. Ми вимагаємо від профільного міністра надати нам інформацію, як корелюється цей законопроект з директивами ЄС і що відбувається з торгівлею з Росією?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але це не з мотивів, Ірино Володимирівно. Ви можете звернутися без мікрофона до міністра або із запитом чи зверненням.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу... *(Шум у залі)*.

«Година запитань до Уряду» буде в п'ятницю. Так само я впевнений, що Кабінет Міністрів відкритий до спілкування з народними депутатами, ви зможете це з ним обговорити (*Шум у залі*).

Я розумію, але автори законопроектів доповідали (*Шум у залі*). Уряд не є ініціатором цього законопроекту.

Переходимо до голосування (*Шум у залі*).

Вікторіє Олександрівно, вибачте, ви виступали, ну, давайте голосувати (*Шум у залі*). Я, на жаль, не чую. Ви з міністром – окремо після засідання.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії», реєстраційний номер 2230.

Прошу підготуватися до голосування (*Шум у залі*). Вибачте, законопроект [№ 2233](#), автор – Камельчук Юрій, так? Так. Готові голосувати?

Ставлю на голосування. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято. Дякую.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

«Слуга народу» – 233, «Опозиційна платформа – За життя» – 30, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 15, «Голос» – 0, позафракційні – 17.

Шановні колеги, комітет звертався з пропозицією прийняти цей законопроект у цілому. Є заперечення? Є. Тому ми не ставимо на голосування.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, продовжуємо нашу роботу.

Юрій Камельчук – з мотивів щодо законопроекту № 2233. Увімкніть, будь ласка, мікрофон, з місця.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. У нас є прохання розглянути законопроект № 2233 за скороченою процедурою протягом семи днів для того, щоб швидше дати можливість ТЕЦ увійти в нормальну роботу

в опалювальному сезоні, «Укренерго» отримати все-таки можливість мати ліцензію, а не бути під загрозою стягнення кредитів, і, звичайно, врегулювати ті ситуації, коли монополісти маніпулюють нашим ринком, створюючи штучний дефіцит і таким чином завищуючи ціни на електроенергію та тепло.

Пропоную розглянути законопроект № 2233 за скороченою процедурою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція підготувати законопроект № 2233 у скорочений строк до другого читання. Тобто відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України я зараз ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 2233. Готові голосувати? *(Шум у залі)*.

Це питання не обговорюється. Ми або голосуємо, або не голосуємо. Тут немає з мотивів. Вибачте.

Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати щодо скорочення строків підготовки до другого читання.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Строки скорочено наполовину. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання. Це інформація, що 11 листопада 2019 року Центральна виборча комісія зареєструвала народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року в одномандатному виборчому окрузі № 198, Рудика Сергія Ярославовича.

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народний депутат України складає присягу перед Верховною Радою.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Кому мало моєї присяги від 29 серпня, трьох реєстрацій двома складами Центральної виборчої комісії, складаю присягу повторно.

Отже, присяга: «Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників» (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, а можна не перетворювати Верховну Раду на незрозуміло що? Я не розумію, що це за народний депутат, якщо у вас буде таке посвідчення. Я розумію, хто це, але, колеги, можна зняти маску? Мы не боимся резиновых масок. Дякую.

Вибачте, продовжуйте, будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, ви знаєте, я пройшов достатньо тривалий час до визнання мене народним депутатом, але мої особисті переживання, переживання моєї родини і виборців виборчого округу № 198 – це не така вже й велика проблема на фоні тих проблем, з якими зіштовхуються багато українців, які борються за свої права.

Віталій Марків сидить у італійській в'язниці. Яніна Соколова бореться з недугою і показує приклад багатьом, що можна боротися. Ільмі Умеров, ми про нього майже забули, це кримський татарин з хворобою Паркінсона, який майже три роки сидів у російській психушці і зараз перебуває завдяки нашій державі тут, у Києві. Буквально днями був заарештований Ігор Мазур, псевдо «Тополя», він зараз перебуває в українському консульстві у Польщі, але це ще не фінал, ця історія може тривати місяць. Таких історій, на жаль, у наш час дуже багато.

Я просто прошу пам'ятати про людей, які ніколи не здаються і борються за свої права, за права інших людей, гуртують біля себе інших людей і показують, що ми, українці, непереможні. Вірю в повернення українських земель, вірю в об'єднання наших земель, в єдину соборну самостійну Україну. Обіцяю показати всім своїм

і друзям, і недругам, що таке нормальна, хороша, якісна робота народного депутата України.

Дякую всім, хто мене підтримував на цьому шляху. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

Ні. Будуть питання з якої процедури, Несторе Івановичу, вибачте?

Я не брав ваші гумові вироби, вибачте... Я розумію, що іноді треба. Дякую.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційної схеми у сфері реєстрації інформації зі звітів про оцінку об'єктів нерухомості» ([№ 2047](#)) та альтернативні проекти [№ 2047-1](#) і [№ 2047-д](#).

Переходимо до розгляду питання. Шановні колеги, пропоную розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається народному депутату України Фролову Павлу Валерійовичу.

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Нарешті я дуже задоволений, що Верховна Рада дійшла до розгляду цього найважливішого законопроекту. Сьогодні ми маємо виправити помилку Верховної Ради минулого скликання, яка впровадила так званих посередників – електронні майданчики, які використовувалися для того, щоб при реєстрації угод купівлі-продажу кожен громадянин, який продає чи купує квартиру, мав сплатити

1 тисячу 800 гривень посередникам ні за що, просто за відправлення електронної пошти.

В Україні за день відбуваються приблизно більше тисячі угод купівлі-продажу квартир, і з кожної угоди громадяни платять до 1 тисячі 800 гривень на ці корупційні майданчики. Виходить, що день існування цієї схеми коштує українцям близько 1 мільйона гривень або 600 мільйонів гривень на рік.

Для того щоб скасувати цю схему, необхідно прийняти або цей законопроект, або депутатський законопроект № 2047-д. Коли це відбудеться, українці перестануть платити по 1 тисячі 800 гривень ні за що.

Був також створений державний модуль, який дає змогу не занижувати вартості майна і не зменшувати надходження податків до державного бюджету. До державного бюджету було залучено 9 мільярдів гривень, при цьому цей модуль залишається державним, і скасування цих електронних майданчиків не дозволить повернути часи про 49 тисяч гривень за вартість квартири тощо.

Тому я пропоную підтримати законопроект № 2047-д, як запропонував комітет, і припинити цю ганебну практику.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Качурі Олександрю Анатолійовичу.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, шановний мій багатостраждальний український народе! У мільйонів українців, які зараз дивляться нас по телевізору, виникає логічне запитання: де зарплати, де пенсії, які кожен з вас обіцяв?

У мене є відповідь на це запитання: ось вони, подивіться! У мене в руках два звіти із заниженням вартості оцінки нерухомого майна. Я звернувся як клієнт до двох оціночних фірм, які називаються: товариство з обмеженою відповідальністю «Консалтингова група

«Астрей» і товариство з обмеженою відповідальністю «Центр Експерт Груп». За 20 тисяч гривень вони мені без зайвих запитань оцінили квартиру в Одесі, знаєте за скільки? За 42 тисячі гривень замість 42 тисяч доларів. А це, хочу вам сказати, мільярдні кошти, не сплачені до бюджету, тобто військовослужбовцям, які стоять на передовій, це пенсія вчительки початкових класів Любові Іванівні зі школи № 12 міста Конотоп, яка зараз не має коштів навіть на лікування.

В Україні орудує оціночна мафія, яку до кінця не усуває законопроект № 2047-д, я буду його, безумовно, підтримувати в першому читанні, але до другого читання як народний депутат матиму зауваження та поправки.

Прошу внести цю інформацію до стенограми. Прошу Голову Верховної Ради: давайте разом поборемо цю монопольну оціночну гідру, щоб вашим батькам, коли вони виходять на вулицю, було не соромно дивитися в очі сусідам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається голові Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Серед багатьох законопроектів, які пройшли через наш комітет, цей виявився найбільш складним, і не тому, що в нас були сумніви, чи припиняти ганебну корупційну схему, введenu попередньою владою до Податкового кодексу України, що змушувало кожного українця переплачувати 1 тисячу 800 гривень. Суперечки були навколо того, чи робити це щодо однієї цієї схеми, чи робити це комплексно, щодо всього переліку корупційних механізмів, що, на жаль, на сьогодні досі існують у нашому законодавстві. Ми вирішили переважною кількістю голосів розібратися спочатку з цією практикою. Причому ми запропонували суспільству свою редакцію, свій варіант – зменшити вартість оцінки не лише на вартість послуг так званих майданчиків, які не виконують ніяких послуг для суспільства, а лише збирають гроші, а й на вартість послуг, які надають оцінювачі.

Законопроект № 2047-д, підтриманий комітетом Верховної Ради, який рекомендує Верховній Раді прийняти його в цілому, знищує

і перше, і друге. Ми пропонуємо напряму отримувати інформацію про вартість майна безпосередньо в модулі, який встановлений у Фонді державного майна. Цим усуваються будь-які ризики, цим усувається та корупція, яка на сьогодні існує і, на жаль, дійсно, змушує громадян платити додаткові гроші.

Це лише перші кроки, покликані на припинення корупційних схем, але ми не спинимося на цьому шляху. Прошу депутатів підтримати законопроект за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Костюх Анатолій Вячеславович, фракція «Слуга народу»

КОСТЮХ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роксолані Підласій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роксолана Андріївна Підласа.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий день! Ви знаєте, що я особисто, Комітет з питань економічного розвитку та, власне, мабуть, усі присутні в цьому залі, послідовно виступають за розвиток конкуренції та демонополізацію ключових галузей економіки. Якщо це так, то я вам хочу сказати, що майданчики, які передають звіти про оцінку приватного майна до державної бази, – це штучна монополія, створена державою, яку захищає держава і яка паразитує на українцях. Але це, звісно, не єдина проблема, як сказали попередні доповідачі.

У процесі оцінки приватного майна українців обкрадають двічі. Перший раз, коли з них вимагають більше 1 тисячі гривень за пересилання даних до єдиної бази оцінки Фонду держмайна, а другий раз, коли нечесні на руку оцінювачі занижують вартість майна, щоб

платити менше податків, і бюджет, дійсно, недоотримує гроші, які можуть бути використані на зарплати лікарям, вчителям, будівництво дитячих садків і доріг.

Але ані бенефіціари майданчиків, ані оцінювачі не хочуть втратити свій заробіток. Саме тому під час розгляду законопроектів № 2047 і № 2047-1 на депутатів з фракції «Слуга народу» вилилося стільки бруду. Ми знайшли компроміс і всередині фракції, і всередині комітету і пропонуємо ухвалити законопроект № 2047-д, від якого виграє найперше українець. І немає жодної причини, чому народний депутат, який працює на український народ, може не підтримати законопроект № 2047-д.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович, «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» не голосувала за бюджет цього року, власне, до якого і внесли цю поправку вночі. Наша позиція була принципова, на відміну від багатьох наших колег, які пішли на угоду з попередньою владою і фактично підтримали цю корупційну схему. Це перше.

Друге. Якщо ми хочемо ліквідувати одну корупційну схему, то думаю, треба ліквідувати всі корупційні гонимі. Тому те, що відбувалося в комітеті, коли вимагали ліквідації корупційної гонимі *ProZorro*... Хтось не знає, як там відбувається збір коштів, чи треба з цієї трибуни це розказувати? Чому ви знову розділяєте: одним не можна займатися корупцією, а іншим можна займатися корупцією? Саме тому й була така бурхлива дискусія. Але, колеги із «Слуги народу», не треба сваритися між собою, бо потім у мужиків чуби тріщать, потім чомусь членів нашої фракції «Батьківщина» викликають на допити до ДБР. Ви між собою сваритеся, а наші ходять давати свідчення, була чи не була корупція в комітеті.

Тепер по суті. Чому в будь-якій країні світу, яка нічого не обіцяла щодо діджиталізації, а зробила це за фактом, будь-хто,

включаючи нотаріусів і будь-яку іншу особу, може зайти до реєстру і подивитися, скільки коштує майно, скільки ти сплачуєш податків на це майно. Це можна робити кожного року, і ця ситуація змінюється залежно від інфляції та інших показників. Чому в нас це зробили бізнесом?

Сподіваюся, що таким законом цей фактор буде зупинено. Наша фракція буде послідовно виступати за те, щоб усі корупційні схеми було ліквідовано.

Ми голосуємо за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Передаю слово Степану Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Хочу сказати, що фракція «Європейська солідарність» буде підтримувати законопроект № 2047-д. Хочу сказати, я розумію, що таке будувати прозоро, розумію, що таке відповідати, розумію, що таке тестовий чи промисловий режим, і хочу подякувати Стародубцеву, який провів велику роботу щодо даного проекту.

Те, що сьогодні ми розглядаємо, має багато порушень. Я радив би: найкраще, коли ми вносимо до залу будь-який законопроект, повинен бути дотриманий Регламент Верховної Ради, особливо статті 93 і 103.

Сам законопроект № 2047-д, дійсно, узагальнений, але він не зовсім прозорий. Після продажу нерухомості людина спочатку звертається до державного оціночного модуля, про це тут уже говорили,

до єдиної бази Фонду державного майна, потім сплачує 52 гривні, отримує довідку про оціночну вартість. Якщо, отримавши довідку, людина не погоджується, вважає суму зavelикою, вона може змінювати позицію, а таких буде 99 відсотків, вона ще раз звертається до оцінювача за звітом про оцінку, і за 200 гривень це буде зареєстровано в єдиній базі.

Я хочу сказати, якщо взяти, наприклад, печерську квартиру, де ставили 100 тисяч доларів, а після другої оцінки – 75 тисяч доларів еквівалентно, то ми відповідно втрачаємо велику суму коштів. Тобто потрібно доопрацювати модуль, доопрацювати систему ризиків, доопрацювати прозорість. У законопроекті № 2047-д формується непрозора схема, що дозволяє істотно занижувати вартість нерухомого майна, торгувати електронними довідками, і ми говоримо про зниження вартості нерухомості.

Цей законопроект необхідно прийняти лише в першому читанні, зробити професійну, незалежну, неполітичну групу, запропонувати тестовий режим і абсолютно гідно виконати доручення Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Івановичу.

Юрчишин Ярослав Романович. Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Ми у фракції «Голос» дуже довго думали (ми, справді, записалися на виступ проти), хто в цьому залі може бути проти ліквідації оціночних майданчиків, і дійшли до того, що найкраще цей виступ сформулює, напевно, Антон Яценко. Тому прошу передати йому слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе Романовичу, ми не можемо... (*Шум у залі*).

Антон Яценко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний, пане Голово, шановні колеги! Буквально два тижні тому дуже багатьох депутатів облили грязюкою, більше всього облили мене. Я вважаю, це моветон, коли людину звинувачують у чомусь, не маючи жодних фактів і доказів. З іншого боку, я хотів би сказати, що, на моє особисте переконання, кожний державний сервіс має утримуватися за рахунок бюджету і бути безкоштовним для громадянина і для підприємців. Тому щодо цього славного законопроекту, який зараз ми розглядаємо, звичайно, торгівля електронними довідками – це не вихід.

Тож я як народний депутат до другого читання підготую поправки, щоб усе зробити безкоштовно і щоб це утримувалося за рахунок бюджету так само, як ми маємо з автомобілями за статтею 173 Податкового кодексу.

Тому, я думаю, пане Юрчишин, що гумор тут «неуместен», як кажуть. Тут не цирк шапіто.

Давайте доопрацюємо цей законопроект до другого читання так, щоб було добре для громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Антоне Володимировичу.

Бондар Віктор Васильович – з мотивів, і з мотивів – Колтунович.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановні колеги, безумовно, наша група, як і більшість у залі, я думаю, буде голосувати за те, щоб підтримати цей законопроект. Але прозвучала абсолютно слухна думка про те, що державні сервіси мають бути безкоштовними.

Законопроект, який пропонується на розгляд, по суті, прибирає посередників, але створює державне підприємство, яке за надання довідки буде брати 52 гривні. Якщо ти не згоден з оцінкою, яку надало державне підприємство, то за 200 гривень тобі можуть переглянути цю довідку, і ти, по суті, вступаєш знову в корупційні зв'язки, бо за 200 гривень тобі можуть відкоригувати власність квартири,

наприклад, від 100 тисяч доларів до тих самих 20 тисяч доларів. А по суті, це ще одна годівниця, яка створюється, лише вже під егідою держави.

Якщо підходити по-державницьки, треба вносити зміни до другого читання і прибирати цю можливість, коли за додаткових 200 гривень ти можеш переглядати вартість і брати нову довідку після того, як ти не погодився з першою. Це і є корупційні ризики.

Послуга має бути безкоштовна для людей, і держава може гарантувати, що оцінка буде, дійсно, реальна, а не придумана, і там не буде хабарництва...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд. Завершуйте.

БОНДАР В.В. ...яке буде викликане тим, що знову державне підприємство – посередник.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Заради справедливості хочу сказати, що немає безкоштовних державних сервісів для наших громадян, тому що якщо вони за них не платять напям, то платять за це, сплачуючи податки.

Але зараз я хочу сказати про одне явище, яке, вважаю, дуже прилизне для нашого парламенту. Згадайте представлення Президента України щодо причин розпуску попереднього складу Центральної виборчої комісії. Там було встановлено, що однією з головних мотивацій було те, що Центральна виборча комісія неправильно визнала вибори в окрузі № 198. Сьогодні депутат, який був тоді обраний, склав присягу.

Я тоді ставлю запитання: а чому ми «кончили предыдущую» ЦВК? Це ще раз щодо турборежиму, щодо відповідальності. І ми

в залі маємо плюс ще одну людину з радикальними поглядами, з чим вас всіх і вітаю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дубінський – з мотивів, і переходимо до голосування. Підготуйтеся, будь ласка, до голосування.

ДУБІНСЬКИЙ О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 94, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий день! Я теж брав участь у розробці законопроекту щодо ліквідації схем під час оцінки майна і вважаю, що ми провели дуже велику роботу і що результатом цієї роботи має стати не лише вирішення питання з так званими майданчиками під час оцінки, але ще й майданчиками системи *ProZorro*, які дають можливість витягувати з бюджету до 800 мільйонів гривень щорічно. Такий законопроект теж має бути розроблений.

Хочу просто нагадати залу, що цей законопроект спочатку був підготовлений і запропонований Раді, але потім скасований. Що ми маємо натомість? Законопроект, який виводить з-під оподаткування цінні папери, грошові цінності та автомобілі шляхом виключення статті 173 Податкового кодексу, а також дає можливість створення доходу до 5 мільйонів доларів на дочірньому підприємстві саме на схемах з оцінкою через повторне звернення до цієї системи в чотирикратному режимі.

Тому прошу направити цей законопроект на друге читання і не приймати його в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційної схеми у сфері реєстрації інформації зі звітів про оцінку об'єктів нерухомості та прозорості реалізації майна»

([№ 2047-д](#)). Готові голосувати? Голосуємо? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 378.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 239, «Опозиційна платформа – За життя» – 32, «Європейська солідарність» – 23, «Батьківщина» – 19, «За майбутнє» – 20, «Голос» – 19, позафракційні – 28.

Скажіть, будь ласка, є пропозиції прийняти в цілому? Готові приймати в цілому? Є застереження від двох фракцій, я бачу, мінімум, група і фракція. Можемо скоротити наполовину.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 2047-д. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 233, «Опозиційна платформа – За життя» – 15, «Європейська солідарність» – 1, «Батьківщина» – 12, «За майбутнє» – 17, «Голос» – 18, позафракційні – 18.

Дякую. Рішення прийнято.

Я пропоную комітету не відкладати це питання в довгий ящик і швидко підготувати до другого читання. Сподіваюся, під час другого читання ми будемо бачити так само високу підтримку, на рівні майже 380 голосів у залі.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду» ([№ 2172](#)).

Пропонується розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається заступнику голови Комітету з питань економічного розвитку Підласій Роксолані Андріївні, 4 хвилини, тому що вона є і автором цього законопроекту.

Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, законопроект № 2172 – щодо захисту українського виробника та українського споживача. Сьогодні на українському ринку від 15 до 70 відсотків нехарчової продукції, залежно від виду це фальсифікат або контрабанда. Ці товари зазвичай неякісні, а подекуди небезпечні.

Крім цього, давайте визнаємо: український промисловий виробник не може конкурувати з китайським імпортом, який ввозиться в Україну нелегально, без сплати будь-яких податків та зборів.

Органи ринкового нагляду дуже погано захищають українців від небезпечної продукції, а інспектори замість того, щоб перевіряти та запобігати, карають. Нам потрібно нарешті впорядкувати систему ринкового нагляду за нехарчовою продукцією. Я хочу, щоб ми змінили філософію, державний інспектор ринкового нагляду має перевіряти не бізнес, а небезпечну продукцію. Його завдання – не тиснути на підприємця, а усунути небезпеку, саме це пропонується в законопроекті № 2172.

Ми пропонуємо скасувати всі штрафи за формальні порушення. Інспектор буде зобов'язаний надавати рекомендації про усунення порушення і лише за повторне порушення накладатиметься штраф.

Ми встановлюємо чіткі вимоги, що може і не може робити перевіряючий інспектор. Ми зобов'язуємо інспектора надавати консультації та рекомендації про усунення порушень, а не одразу накладати штрафи.

Ми захищаємо маленький бізнес і встановлюємо законом, що відповідальність за небезпечну продукцію несе імпортер або виробник, а не маленький розповсюджувач.

Ми забороняємо виїмку всіх документів на підприємстві інспекторами, тепер інспектор може ознайомитися лише з тими документами, які необхідні для встановлення ланцюга постачання. Ми скасуємо поняття «безкінечні поєднані перевірки», коли інспектор міг тримати підприємця у підвішеному стані місяцями. Ми обмежуємо

максимальні строки проведення перевірки. Перевірка у виробника тепер буде можлива лише після експертизи та за наявності документального підтвердження про те, що якась продукція становить небезпеку.

Водночас ми, дійсно, посилюємо відповідальність за недопуск на перевірку, тому що сьогодні бізнесу, який торгує фальсифікатом або контрабандою, простіше кожного дня платити 340 гривень штрафу, ніж нести відповідальність за свої неправомірні дії. Це беззаконня, яке породжує небезпеку для українських громадян. Нарешті, ми усуваємо дублювання контролю різними органами за одним і тим же видом продукції.

Комітет з питань економічного розвитку розглянув законопроект і рекомендував Верховній Раді України прийняти його за основу, тому що ми повинні захищати чесного українського виробника саме такими недискримінаційними методами. Тому прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Устінова Олександра Юріївна, «Голос».

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Клименко Юлі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Леонідівна Клименко.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос», безумовно, буде підтримувати цей законопроект, тому що за всієї поваги до його авторів, він розроблявся Міністерством економіки у 2015-2016 роках. На жаль, він довго лежав і ходив по різних органах, і ми раді, що він нарешті в залі.

Ми будемо його підтримувати з двох причин. Перше – це захист прав споживача, наші громадяни, дійсно, страждають від контрафакту. Друге – це захист малого бізнесу, який, на жаль, на даний момент відповідає за недоброчесних виробників і недоброчесних імпортерів.

Ми також закликаємо наших колег з монобільшості та уряд продовжити роботу в цьому напрямі і переглянути Закон «Про захист прав споживачів», внести це питання до залу якомога швидше, щоб ми все-таки захистили наших споживачів зі всіх боків, а не лише частково цим законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Леонідівно.

Олександр Сергійович Корнієнко, фракція «Слуга народу».

КОРНІЄНКО О.С. Прошу передати слово Мезенцевій Марії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Мезенцева.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, шановні колеги, шановні виборці, присутні і медіа! Як співавторка цього законопроекту я хочу подякувати колегам, які долучилися до його розробки, а також Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та всім небайдужим. Насправді проект № 2172 – це наші ворота до майбутнього економічного розвитку України і до відкриття ринку для понад 500 мільйонів споживачів Європи. Для того щоб пояснити бізнесу і виборцям дуже простими словами цей законопроект, я хочу виділити два важливі моменти.

По-перше, прийнявши цей законопроект, ми, звісно, підвищимо безпеку на ринку нехарчової продукції за допомогою європейських стандартів, по-друге, відкриємо дорогу до прийняття Угоди про оцінку відповідності та прийнятності промислової продукції. Саме тому ми зможемо підписати після певних переговорів, які відбудуться вже через п'ять днів, угоду АСАА, що дасть нам змогу відкрити більше

можливостей. На сьогодні ми не маємо цих правових підстав, але вони з'являться.

То ж що ми робимо реально для покращання бізнесу? Наразі виробника чи розповсюджувача нехарчової продукції можна штрафувати за незначні формальні порушення, наприклад, неправильне маркування. Законопроект пропонує це змінити і сканцелювати. Тепер виробникові дається певний час для виправлення цих помилок, а не штраф. Зараз якщо у суб'єкта господарювання виявили небезпечну продукцію, то штраф накладається за кожну одиницю. Уявіть, якщо такої продукції тисячі одиниць, наприклад, у супермаркеті побутової техніки виявили кілька пральних машин, що не відповідають вимогам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд.

МЕЗЕНЦЕВА М.С. Тому розміри цих штрафів ми пропонуємо робити фіксованими.

Друзі, давайте зробимо це разом і відкриємо промисловий безвіз для України. Підтримаймо проект № 2172.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Маріє Сергіївно.

Степан Іванович Кубів, «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Передусім хочу сказати, що цей законопроект – це перша ініціатива зменшити тиск на бізнес, оскільки органи ринкового нагляду, які передбачаються в проекті, є хорошою необхідною перспективою. Проектом пропонується також зробити систему державного контролю за обігом нехарчової продукції прозорою, а також це зрозумілість, простота і уніфікованість. Це перше.

Друге. Даний законопроект досить системний, адже він розроблявся три роки і, думаю, що буде прийнятий сьогодні в першому читанні. Такий закон сприятиме виконанню Україною зобов'язань щодо інтеграції в ЄС, і щодо цього я попросив би пані Іванну Климпуш-Цинцадзе про те, що потрібно дати оцінку і в комітеті. Зокрема, пропонується усунути окремі дублювання питання контролю, уніфікувати різновиди перевірок, чіткіше регламентувати процес перевірок.

Третє, наступний важливий блок, на який я хочу звернути увагу. Законопроектом пропонується запровадити поняття державного колегіального органу як однієї з форм державного нагляду. Така ініціатива є сумнівною тоді, коли немає розуміння, що це за орган, які його функції і як він повинен працювати. У пояснювальній записці згадується НКРЗІ, але наділення цієї комісії додатковими функціями державного нагляду потребує внесення змін до ряду законів, а це системні зміни на сьогодні.

Четверте. Проектом передбачається окремий порядок регулювання для ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, дорогоцінних металів, каміння.

Останнє. Законопроектом пропонується суттєво збільшити штрафи, але немає обґрунтування розміру таких штрафів.

Наша політична сила «Європейська солідарність» підтримуватиме даний законопроект лише в першому читанні.

Пане Голово, прошу не скорочувати строку підготовки, щоб системно доопрацювати законопроект, тим більше що два тижні не буде пленарних засідань, а ми працюватимемо в комітетах і в округах.

Це дуже важливий законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Івановичу.

Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я хотів би торкнутися негативної сторони даного законопроекту. Чи досягне він своєї мети?

Перше. Назва законопроекту не відповідає його змісту, оскільки норми, запропоновані авторами, спрямовані не на зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового контролю, а навпаки, посилюють тиск через колегіальні органи. Я хочу сказати, що тепер ми надаємо повноваження колегіальним органам на перевірки.

Друге. З-під дії закону щодо ринкового нагляду виводиться надзвичайно важлива для безпеки українців сфера, а саме: ядерні установки, ядерні об'єкти та поводження з радіоактивними відходами.

Наступне. Я думаю, що всім зрозуміло, що це не зменшення тиску, коли ми до статті 2 Закону «Про Національну поліцію України» щодо основних завдань Національної поліції додаємо ще забезпечення

здійснення посадовими особами органів державного контролю та центрального органу виконавчої влади контролю за додержанням законодавства, контролю за контролюючими органами та ще й притягнення до відповідальності.

Тому пропоную, щоб ми все-таки системно підходили до таких законопроектів, бо колеги кажуть: давайте голосувати в першому читанні, потім доопрацюємо. А потім зрозуміло, що в нас з поправками не виходить такий системний закон, який, дійсно, буде посилювати можливості бізнесу.

З нашого боку ми бачимо, що буде посилення контролюючих органів, а про ті аспекти, про які пишуть наші аналітики, я вже сказав. Тому «Батьківщина» буде утримуватися від даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі бажаючі виступили? Прошу підготуватися до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду» ([№ 2172](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 226, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 23, «Батьківщина» – 2, «За майбутнє» – 16, «Голос» – 18, позафракційні – 25.

Дякую. Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Кодексу України з процедур банкрутства» ([№ 2131](#)) та альтернативний проект [№ 2131-1](#).

Я зараз надам слово комітету, але була позиція комітету – відхилити. Якщо ви не заперечуєте, то можемо розглянути його за скороченою процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію щодо скороченої процедури. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається заступнику голови Комітету з питань економічного розвитку Підласій Роксолані Андріївні.

ПІДЛАСА Р.А. Добрий день, ще раз! Скажу дуже коротко. Мета законопроекту № 2131 та альтернативного законопроекту № 2131-1 – відтермінування набрання чинності Кодексом України з процедур банкрутства. У вересні до авторів законопроектів та до Комітету з питань економічного розвитку надходили сигнали про те, що державні органи, зокрема Державна судова адміністрація та Міністерство юстиції, не встигають підготуватися до проведення процедур банкрутства за новими правилами. Однак до моменту набрання чинності кодексом усі складнощі було усунено.

Новий Кодекс про банкрутство набрав чинності 21 жовтня 2019 року. Банкрутства вже відбуваються за новими прогресивними правилами. Комітет з питань економічного розвитку розглядає законопроекти щодо покращення окремих норм цього кодексу. Відтак комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді відхилити обидва законопроекти у зв'язку з втратою актуальності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так розумію, що автори теж не наполягають. Тому якщо є таке бажання, пропоную не обговорювати цього питання, а одразу проголосувати за те, щоб відхилити.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію щодо відхилення проекту Закону «Про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Кодексу України з процедур банкрутства» ([№ 2131](#)).

Колеги, займіть свої місця, будь ласка. Прошу підтримати та проголосувати. Це консолідована позиція комітету, авторів і, я сподіваюся, Верховної Ради. Прошу підтримати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про відхилення проекту Закону «Про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Кодексу України з процедур банкрутства» ([№ 2131-1](#)). Це альтернативний проект. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину» ([№ 2240](#)).

Шановні колеги, нам необхідно проголосувати про включення до порядку денного цього пленарного засідання зазначеного законопроекту. Прошу підготуватися до голосування. Необхідно 226 голосів народних депутатів України. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 342.

Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, нам необхідно застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Так само необхідно 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання.

Шановні колеги, слово для доповіді надається міністру енергетики та захисту довкілля Оржелю Олексію Анатолійовичу.

Виходьте на трибуну, будь ласка.

ОРЖЕЛЬ О.А. Добрий день, народні депутати! Питання незаконного видобування бурштину в Україні набрало вже надзвичайних та критичних масштабів. Ми всі знаємо, яку значну шкоду створює незаконне видобування бурштину. Оті лунні ландшафти, які ми всі бачили, місця, які більше не можна буде використовувати за призначенням, пошкодження лісів, недоотримання прибутку від рентних платежів та й безпосередньо та ситуація, яка створюється на місцях, не додають оптимізму. Ситуація потребує негайного вирішення.

Особливо ці критичні явища набули масштабних виявів останні п'ять років. Тож питання врегулювання діяльності видобутку бурштину має стати пріоритетним. А питання виведення з тіні і введення його у прозоре законодавче поле є тим завданням, яке вирішує законопроект, який сьогодні подається на ваш розгляд.

Кабінетом Міністрів України на виконання Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» було розроблено законопроект, що впорядковує видобуток бурштину в Україні, який включає, зокрема, такі положення.

Запроваджується єдиний спеціальний дозвіл на розвідку протягом п'яти років і не більше, ніж 10 гектарів. Врегулюється земельне питання доступу до покладів бурштину шляхом встановлення правил земельного сервітуту. Вводиться сувора відповідальність за недотримання вимог рекультивациі, що дуже важливо, щоб у нас не залишалися вироблені ділянки в такому вигляді після видобутку бурштину. Прибирається низка дублюючих, а також архаїчних погоджень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, 10 секунд.

ОРЖЕЛЬ О.А. ...які також ускладнювали отримання дозволів, а також вводиться кримінальна відповідальність за незаконне видобування корисних копалин та адміністративна відповідальність за порушення встановлених законодавством обов'язкових вимог щодо видобутку корисних копалин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане міністре.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань екологічної політики та природокористування Бондаренку Олегу Володимировичу.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання видобутку бурштину» (№ 2240), поданий Кабінетом Міністрів України, підтримує необхідність негайного законодавчого врегулювання питань, пов'язаних з видобуванням бурштину, та дякує уряду за якісний та комплексний підхід до врегулювання питання видобутку бурштину.

Зокрема, цим законопроектом на відміну від попередніх законопроектів, якими ми намагалися врегулювати це питання, пропонується внести зміни до ряду кодексів, зокрема до Земельного кодексу, Кодексу про надра, Гірничий закону та інших, запровадити додаткову кримінальну та адміністративну відповідальність тощо.

Комітетом створено робочу групу за участю народних депутатів з різних фракцій, з різних комітетів, яка дуже плідно попрацювала та подала декілька зауважень до законопроекту. Зокрема, робочою групою не підтримано позицію щодо запровадження заборони експорту бурштину-сирцю на рік, запропоновано знизити рентну плату до 15 відсотків і внести зміни до Бюджетного кодексу стосовно розподілу рентної плати 50 на 50 до місцевих бюджетів.

Комітет підтримав пропозицію народних депутатів України Бондаренка та Ковальчука щодо необхідності як виняток внесення до тексту законопроекту пропозицій і поправок, що не є предметом розгляду в першому читанні, стосовно внесення змін до статті 51 Кодексу про надра щодо запровадження типових проектів та технологічних схем розробки бурштиноносних надр і статті 206 Кримінального кодексу України щодо збільшення відповідальності за протидію законній господарській діяльності, а також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

БОНДАРЕНКО О.В. ...змін до груп 25 і 96 Митного тарифу України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України пропонує повернути законопроект на доопрацювання, але комітет вважає, що запропоноване Головним науково-експертним управлінням доопрацювання законопроекту з наступним врахуванням висловлених зауважень та пропозицій можливе під час його підготовки до другого читання.

Зважаючи на необхідність невідкладного законодавчого врегулювання питань, пов'язаних з видобуванням бурштину, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину» прийняти за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але, Олеже Володимировичу, я вас дуже прошу дотримуватися регламенту.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнародних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Шановні українці! Чи існує в Україні проблема з видобутком бурштину? Звичайно, існує, це дуже велика і серйозна проблема. Чи треба робити кроки на шляху розв'язання цієї проблеми? Звичайно, треба. Але чи цей законопроект досконалий? Ні, на жаль.

Тому фракція політичної партії «Європейська солідарність» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні. Але ми звертаємо увагу на велику кількість неточностей, недоопрацювань у ньому, які необхідно дуже ретельно разом з громадськістю, з експертами доопрацювати до другого читання.

Саме тому ми звертаємося до керівництва Верховної Ради не скорочувати строку підготовки до другого читання цього законопроекту і дати змогу всім, хто працює над цим законопроектом, уважно опрацювати всі поправки, всі неточності з тим, щоб під час другого читання ми не на папері, а в реальному житті дали змогу вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович, «Слуга народу».

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Необхідність ухвалення такого закону вже перезріла всі допустимі, розумні строки, його необхідно було прийняти 10 років тому, коли лише розпочалася ця бурштинова лихоманка в Житомирській, Рівненській, Волинській областях. Будь-хто з тих, хто спостерігав за результатами роботи «чорних» копачів бурштину, розуміє, якої невинуватої, непоправної шкоди завдає варварське і нерегламентоване видобування цих корисних копалин загальнодержавного значення.

Тому, звичайно, необхідно терміново приймати закон, який поставить у цивілізовані рамки діяльність з видобування бурштину, який передбачить механізми відшкодування шкоди, завданої довікільню варварським видобуванням, чи, вірніше, механізми цивілізованого видобування, розумної рекультивациі тих земель, на яких видобується бурштин.

Прошу підтримати цей законопроект, тому що він нагально необхідний і має дуже важливе і соціальне, і економічне, і політичне значення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шкрум Альона Іванівна.

ШКРУМ А.І. Прошу передати слово Анжеліці Лабунській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анжеліка Вікторівна Лабунська.

ЛАБУНСЬКА А.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я думаю, ні для кого не секрет, що даний законопроект – це борг Верховної Ради перед усім українським суспільством. Правильно сказав мій колега, який виступав до цього: цей законопроект треба було приймати 10 або 15 років тому. Ви знаєте, що тисячі гектарів землі після незаконного видобутку бурштину на сьогодні просто перетворилися на екологічну катастрофу.

Я згодна, що плідно працювала робоча група, плідно працював комітет. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати в першому читанні цей законопроект, але є багато моментів, які треба виправляти.

Невідомо, чому є вилка у штрафі за адміністративні правопорушення. Відверто кажучи, є неточності щодо передачі землі у власність. Я вам хочу сказати, що дуже уважно треба попрацювати над внесенням змін до Закону «Про угоди про розподіл продукції». Те, що ми говоримо сьогодні про аукціони... Це взагалі порушення Україною Орхуської конвенції... Те, що були укладені угоди по Юзівській та Олеській ділянках щодо розподілу вуглеводнів. Невідомо, чому вносяться зміни до цього закону, мені здається, що він не стосується врегулювання видобутку бурштину. Але я думаю, що ми попрацюємо плідно над поправками і до другого читання підготуємо цей законопроект.

Його треба приймати, і прошу всіх підтримати в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович.

Шановні колеги, усі бажаючі виступили? Арешонков (*Шум у залі*). Від «Слуги народу» вже був виступ. Після цього я ще надам слово.

Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Безумовно, питання видобутку бурштину в Україні є вкрай актуальним і врегулювання його сьогодні – це перший крок до розв’язання цієї проблеми. Безумовно, наша фракція підтримує законопроект у першому читанні, однак є досить серйозні екологічні ризики, які тут не враховуються. Я думаю, люди, які проживають у поліській місцевості, це знають.

Ми з колегами з двох академічних інститутів – Інституту аграрної економіки та Інституту економіки природокористування та сталого розвитку – проаналізували ці проекти законів, і в нас є ряд дуже важливих і серйозних зауважень.

Перше дуже важливе зауваження до статті 15 Кодексу України про надра. Зокрема, видобування корисних копалин пропонується здійснювати без проведення процедури оцінки впливу на довкілля. Вдумайтеся, навіть коли ми видобуємо пісок, це все проводиться. Зараз пропонується цю норму не встановлювати.

Другий, дуже важливий момент. Надто розмито представлено пропозиції щодо внесення змін до статті 66 Земельного кодексу України в частині передачі земельних ділянок усіх форм власності.

Ще один дуже важливий момент. Випали з поля зору землі Лісового фонду, які, як показує практика, якраз сьогодні і стали основним майданчиком видобутку бурштину в Україні. Категорично неприпустимою є пропонована редакція тієї частини статті 168 Земельного кодексу України, яка стосується охоронних ґрунтів. І я хочу саме на цьому наголосити, щоб усі почули: що, враховуючи значний екологодиструктивний вплив на ґрунти внаслідок видобутку бурштину, має бути запропонована законодавча норма, яка зобов’язуватиме бурштиновидобувачів проводити рекультивацію земель. Щодо цього необхідно до другого читання внести відповідні зміни. І, безумовно, має бути оцінена здатність техніко-технологічної бази бурштиновидобувачів проводити відповідні роботи.

Тому наша фракція буде підтримувати цей проект закону, але маємо врахувати до другого читання ті екологічні ризики і можливі потенційні ризики, які можуть виникнути після його прийняття.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З мотивів – Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Виборчий округ № 64, Житомирщина. Чи розв'язує весь комплекс величезних проблем, які пов'язані з видобутком бурштину, цей законопроект? Зрозуміло, ні, але багато питань порушує правильно. Я хочу звернути увагу лише на один момент. Річ у тім, що в процесі видобутку бурштину задіяна величезна кількість жителів, які проживають у наших поліських селищах, селах. Цей законопроект міг би їм допомогти, але він спрямований переважно на врегулювання питань діяльності великих компаній, великих юридичних осіб, а приватникам треба буде сплатити кошти, яких у них немає.

Тому я хотів би, щоб у процесі підготовки до другого читання були враховані моменти, пов'язані саме з підтримкою жителів, старателів, тих копачів, які внаслідок життєвих обставин...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Тому прошу дуже ретельно при підготовці до другого читання врахувати саме особливості, пов'язані з людьми – з копачами, зі старателями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Дмитре Олександровичу, прошу від нашої групи передати слово пані Ірині Констанкевич.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Група «За майбутнє» вважає, що даний законопроект є вкрай важливим, актуальним і, власне, ми як депутати, які представляють Волинь і мажоритарні округи Волині, якнайбільше зацікавлені в тому, щоб питання незаконного видобутку бурштину були врегульовані.

Але разом з тим я хочу зазначити, що в даному законопроекті відсутні норми, які узгоджували б процедуру видобутку із місцевим самоврядуванням. Тут ми бачимо певні ризики. Зокрема, ми хотіли б запропонувати, щоб усе-таки були почуті громади, щоб ці питання були врегульовані і скоординовані з питаннями децентралізації.

До другого читання група «За майбутнє» подасть свої поправки. А в такому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, ми підтримуємо в першому читанні і будемо подавати свої пропозиції до другого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна. Після цього буде ще виступ від комітету, оскільки є питання щодо поправок, і переходимо до голосування.

Соломія Анатоліївна. Увімкніть мікрофон.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Добрий день! Звичайно, ви абсолютно праві, що це наше зобов'язання – розглянути цей законопроект. Для тих, які не знають, хочу сказати, що Україна показує щороку від 120 до 300 тонн видобутку бурштину, але на офіційному рівні ми бачимо лише 5 відсотків, які доходять у легальному вигляді.

У нас є ряд зауважень і жодної пропозиції, тому ми утримуємося під час голосування за прийняття в першому читанні. Ми вважаємо, що законопроект надто сирий. Зокрема, хочу нагадати для тих, які опікуються довкіллям та екологією, що повністю усувається норма про оцінку впливу на довкілля, яку, по-перше, ми мусимо виконувати

згідно з Угодою про асоціацію, а по-друге, для максимально правильної рекультивациі земель та найкращого пошуку способів видобутку бурштину, про що ми будемо говорити в наступному законопроекті.

Я дуже прошу не скорочувати строку розгляду законопроекту у зв'язку з тим, що безперечно це потребує громадських слухань, а для Рівненської, Житомирської, Волинської областей вони є надто критичними для того, щоб потім не було сутичок, бійок, розбитих голів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Ще раз повторюю: щоб не було розбитих голів працівників патрульної поліції, бійців Національної гвардії, тому що ми бачимо це регулярно в наших областях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я надаю слово ще Бондаренку Олегу Володимировичу щодо деяких пропозицій, які він забув озвучити під час свого виступу.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, комітет розглянув зауваження, пропозиції та поправки двох народних депутатів пана Бондаренка та пана Ковальчука відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України щодо необхідності як виняток внесення до тексту законопроекту пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок, а саме стосовно доповнення статті 51 Кодексу України про надра новою частиною третьою в такій редакції: «Користування надрами на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ, відбувається на підставі типових проєктів або технологічних схем у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України». Це перше зауваження.

Друге зауваження – пропозиції щодо внесення змін до статті 206 Кримінального кодексу стосовно посилення відповідальності та щодо вилучення із законопроекту запропонованих змін до УКТ ЗЕД у частині кваліфікації бурштину, а саме стосовно зміни назви розділу і доповнення їх словами «бурштин та вироби з нього».

Прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

БОНДАРЕНКО О.В. Прошу врахувати ці пропозиції та поправки до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу з врахуванням пропозицій комітету при підготовці до другого читання відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину» ([№ 2240](#)).

Прошу підготуватися до голосування. Я продовжую наше засідання на 15 хвилин, поки ми не проголосуємо. Готові голосувати, так? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 342.

Рішення прийнято.

Зараз 14 година. Я оголошую ранкове засідання Верховної Ради України закритим. Вечірнє засідання розпочнеться о 16 годині. Прошу не запізнюватися.